

# HTPO ATCZ167

## VÝSTUP AKTIVITY T2.1

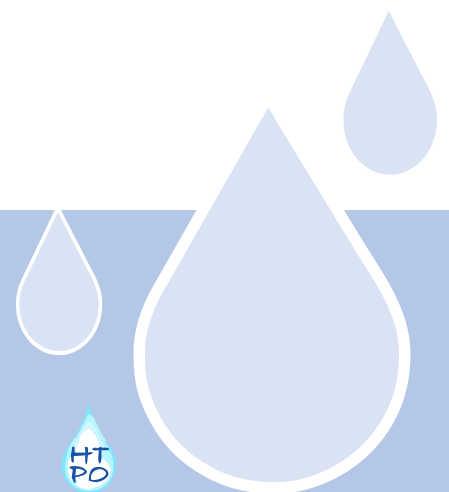
### PRÁVNÍ RÁMEC PRO VYUŽÍVÁNÍ TERMÁLNÍCH VOD V POHRANIČNÍ OBLASTI ČR A RAKOUSKA

#### ZAHRNUJÍCÍ:

T2.1.1 PŘEHLED EXISTUJÍCÍ SPRÁVNÍ A HOSPODÁŘSKÉ PRAXE VE  
STUDOVANÉM REGIONU

T2.1.2 PŘEHLED RELEVANTNÍCH MEZINÁRODNÍCH DOHOD A MECHANISMŮ

Květen 2021



# AUTOŘI

Tato zpráva byla vypracována v rámci externí studie zadané v rámci projektu HTPO. Objednávka na veřejnou zakázku "Odborná studie právního rámce a strategie využívání termální vody" byla zadána společnosti Haslinger / Nagele Rechtsanwälte GmbH zastoupené Dr. Wolfgangem Bergerem. Zde prezentované výsledky představují formu odborné studie integrované do struktury projektových reportů. Obsahovou část poskytla výhradně společnost Haslinger / Nagele GmbH.

## ODBORNÁ STUDIE PRÁVNÍHO RÁMCE A STRATEGIE PRO VYUŽÍVÁNÍ TERMÁLNÍ VODY

**v příhraniční oblasti  
Laa an der Thaya  
a Pasohlávký**

1. a 2. ČÁST

**vypracovali**

RA. Dr. Wolfgang Berger, RA Dr. Thomas Riesz

Dr. Reka Krasznai

JUDr. Martin Drahotský (HAVEL & PARTNERS s.r.o.)

Haslinger / Nagele Rechtsanwälte GmbH

Mölker Bastei 5, 1010 Wien &

Roseggerstraße 58, 4020 Linz

v březnu 2021

Zapojené osoby z projektového týmu HTPO	
Doris Rupprecht (kontakt AT)	Geologische Bundesanstalt
RNDr. Tomáš Vylita Ph. D. (kontakt CZE)	Masarykova Univerzita
Gregor Götzl	Geologische Bundesanstalt
Magdalena Bottig	Geologische Bundesanstalt
Kontakt: <a href="mailto:doris.rupprecht@geologie.ac.at">doris.rupprecht@geologie.ac.at</a> , <a href="mailto:tvylita@gmail.com">tvylita@gmail.com</a>	

Více informací a další výstupy k projektu „HTPO – Hydrotermální potenciál oblastí“ Laa an der Thaya-Pasohlávký" naleznete na

<https://www.at-cz.eu/cz/ibox/po-2-zivotni-prostredi-a-zdroje/atcz167> httpo



EVROPSKÁ UNIE



MUNI



ZAMG  
Zentralanstalt für  
Meteorologie und  
Geodynamik

 Geologische Bundesanstalt

## ÚVOD

Tato zpráva byla zpracována v rámci projektu "HTPO – Hydrotermální potenciál oblasti" Laa an der Thaya-Pasohlávký. Zasazení do struktury projektu je znázorněno v následující tabulce:

Pracovní balíček 2	"Návrhy budoucích opatření pro přeshraniční řízení v oblasti využívání termálních vod"
Aktivita 2.1	"Právní rámec pro využívání termálních vod v pohraniční oblasti ČR a Rakouska"
Úkol 2.1.1	"Přehled existující správní a hospodářské praxe ve studovaném regionu"
Úkol 2.1.2	"Přehled relevantních mezinárodních dohod a mechanismů"

Využívání termálních vod podléhá různým právním předpisům a souvisejícím schvalovacím krokům na úrovni různých správních orgánů. To platí jak pro využívání termálních vod pro balneologické účely, tak pro výrobu energie. Účel použití, ale také velikost a umístění subjektu (podniku) může mít vliv na právní ustanovení, která se mají použít. Proto je výhodná přesná znalost podmínek právního rámce ještě před započítáním využívání termální vody. Každá země stanovuje v souladu s evropskými právními základy své vlastní rámcové podmínky pro využívání termálních vod. Se stejnou základní myšlenkou jsou vytvořeny různé postupy pro předkládání žádostí, provádění a provoz zařízení využívající termální vody.

Přeshraničním využitím jsou obvykle myšleny zařízení, které jsou postaveny a provozovány v zemi, ale které využívají podzemní vody, jejichž rezervoáry mohou zasahovat za hranice země. Aby se zabránilo případné škodě vzniklé příslušné sousední zemi, je vhodná společná správa těchto útvarů podzemních vod. To má výhodu, že obě země mají stejný přehled o stávajících využitích a mohou také prosazovat a chránit své vlastní zájmy. Mimo technické záležitosti, jako je stav podzemních vod nebo jejich vlastnosti, spočívá základ pro oboustrannou správu ve společném provádění a posuzování žádostí o využívání. Kromě znalosti právních základů druhé země jsou obzvláště důležité nadnárodní dohody. Tyto dohody definují mechanismy pro dvoustranné řešení určitých otázek a rovnoprávné zohlednění potřeb, resp. podmínek obou zemí.

Tento výstup k aktivitě 2.1 "Právní rámec pro využívání termálních vod v pohraniční oblasti ČR a Rakouska" se skládá ze dvou dílčích částí a ukazuje jednak přehled aktuálně platných právních ustanovení v obou zemích (T2.1.1) a dále představuje příslušné mezinárodní dohody, které jsou platné pro problematiku využívání termálních vod, resp. by pro ně mohly být rozšířeny (T2.1.2).

# OBSAH

1.	T2.1.2 Přehled relevantních mezinárodních dohod a mechanismů.....	3
1.1.	Mezinárodní právní základy týkající se využívání vodních zdrojů	3
1.1.1.	Úmluva o ochraně a využívání vodních toků a mezinárodních jezer přesahujících státní hranice .....	3
1.1.2.	Další mezinárodní smlouvy .....	5
1.1.3.	Rámcová směrnice o vodě a Směrnice o podzemních vodách (právo Unie) .....	5
1.1.4.	Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (právo Unie).....	7
1.2.	Mezistátní právní základy týkající se využívání vodních zdrojů	8
1.2.1.	Smlouva o úpravě vodohospodářských záležitostí týkajících se příhraničních vodních zdrojů	8
1.2.2.	Smlouva o úpravě geologické spolupráce .....	11
1.2.3.	Smlouva o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí .....	12
1.2.4.	Smlouva o spolupráci v oblasti veřejného zdraví .....	12
1.2.5.	Smlouva mezi Rakouskem a Československem o právní úpravě na hranicích .....	13
1.2.6.	Další bilaterální smlouvy, zejména s ohledem na termální vodu a předmětný projekt .....	13
2.	T.2.1.1 Přehled existující správní a hospodářské praxe ve studovaném regionu .....	15
2.1.	Právní předpisy o využívání termální vody v Rakousku	15
2.1.1.	Zákon o nerostných surovinách (MinroG) .....	15
2.1.2.	Zákon o vodách (WRG) .....	20
2.1.3.	Zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku 1978 (NÖ Heilvorkommen- und Kurortegesetz) .....	26
2.1.4.	Další právní předpisy, které je třeba dodržovat .....	29
2.2.	Správní praxe ve vztahu k využívání termální vody v Rakousku	35
2.2.1.	Příslušnost správních orgánů .....	35
2.2.2.	Princip one stop shop .....	35
2.2.3.	Druhy řízení a doba trvání řízení .....	37
2.3.	Právní předpisy o využívání termální vody v České republice	37
2.3.1.	Právní základy pro využívání termální vody .....	37
2.3.2.	Nakládání s vodou dle veřejného práva .....	39
2.3.3.	Nakládání s vodou v souladu s předpisy Lázeňského zákona a povolení těchto činností .....	40

2.3.4.	Termální voda využívaná k výrobě elektrické energie a tepla .....	48
3.	Shrnutí představených právních základů a aplikované správní praxe v těchto záležitostech ...	51

## 1. T2.1.2 Přehled relevantních mezinárodních dohod a mechanismů

### 1.1. Mezinárodní právní základy týkající se využívání vodních zdrojů

Níže jsou vyloženy příslušné státní smlouvy, příp. mezinárodní dohody, které mohou být relevantní pro využívání termální vody ve zkoumané oblasti. Odpovídající právní základy podle práva Unie lze nalézt výhradně ve směrnicih podle čl. 288 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (např. ve Směrnici o podzemních vodách, v Rámcové směrnici o vodě atd.). Tyto předpisy byly, popř. musí být implementovány členskými státy EU Rakouskem a Českou republikou do jejich vnitrostátního práva a nakládá se s nimi proto v také rámci příslušných vnitrostátních právních předpisů.

#### 1.1.1. *Úmluva o ochraně a využívání vodních toků a mezinárodních jezer přesahujících státní hranice<sup>1</sup>*

Cílem této úmluvy, která byla vypracována v rámci Evropské hospodářské komise (ECE), a která byla podepsána 18.03.1992, je posílit spolupráci týkající se účinného omezení škodlivin a zjišťování skutečného stavu vodních zdrojů ve smluvních státech a mezi nimi, čímž mají být primárně sníženy přeshraniční dopady znečištění vodních zdrojů.

Rakousko ratifikovalo úmluvu 25.07.1996, Česká republika 12.06.2000.<sup>2</sup>

Tato úmluva se nevztahuje jen na povrchovou vodu, ale také na podzemní vodu,<sup>3</sup> proto je také důležitá v souvislosti s přeshraničním využíváním termální vody. Smluvní státy se tudíž zavazují přijmout právní, ekonomická, finanční a technická opatření za účelem zabránění, potírání a snižování přeshraničních škod s cílem zabránit přeshraničním škodám, které byly způsobeny znečištěním vodních zdrojů a zajistit hospodaření s vodou a vhodné vyvážené využívání přeshraničních vodních zdrojů.<sup>4</sup> Je možné zde také stanovit kritéria kvality vody, kde je nutné zohlednit zdroje podzemní vody.<sup>5</sup> Se zaevidovanými vodními zdroji je nutné hospodařit tak, aby byly pokryty potřeby dnešní generace a tyto potřeby nebyly odepřeny budoucím generacím.

---

<sup>1</sup> Rakouská spolková sbírka zákonů - Österreichisches Bundesgesetzblatt (dále jen öBGBI) č. 578/1996.

<sup>2</sup> Seznam smluvních států (ze dne 13.02.2021): <https://unece.org/environment-policy/water/about-the-convention/introduction>.

<sup>3</sup> Čl.1 bod 1 smlouvy.

<sup>4</sup> Čl. 2 odst. 2 smlouvy.

<sup>5</sup> Viz čl. 3 odst. 3 a příloha III smlouvy.

Smluvní státy spolupracují na výzkumu a vývoji účinných metod za účelem zamezení přeshraničních škod. Realizace úmluvy se bude kontrolovat na probíhajících zasedáních.

Pro veřejnost se zajistí zpřístupnění informací o stavu přeshraničních vod a o opatřeních přijatých na jejich ochranu.

V úmluvě je předem stanoven mechanismus pro urovnávání sporů<sup>6</sup>, podle kterého se budou státy snažit prostřednictvím vyjednávání nebo jiných způsobů urovnávání sporů přijatelných pro účastníky sporu dosáhnout řešení; pokud se to nepodaří, pak je možné předložit spor Mezinárodnímu soudnímu dvoru nebo k rozhodčímu řízení<sup>7</sup>.

Smluvní státy, které hraničí se stejnými přeshraničními vodními zdroji (sousedící státy), uzavřou nové nebo upraví stávající dohody dle zásad této úmluvy a vytvoří společné orgány, které vypracují cíle kvality a kritéria kvality vody, identifikují zdroje znečištění a budou podporovat další spolupráci sestavením společných programů sledujících stav přeshraničních vod apod.<sup>8</sup>

Stávající komise, které se zabývají příhraničními vodními zdroji, mají povinnost prostřednictvím ještě rozsáhlejší spolupráce především na multilaterální bázi, popř. v rámci jednotlivých komisí stanovit po vzájemné dohodě programy s opatřeními a priority týkající se ochrany vodních zdrojů a jejich využívání. Princip rovných práv a povinností jednotlivých států na březích vodních toků vyjádřených v úmluvě má rovněž dlouhodobě zajistit harmonizaci vnitrostátních emisních předpisů.<sup>9</sup>

Stávající mezistátní smlouvy a úmluvy zůstávají nedotčeny požadavkem na úpravu stanoveným v článku 9 této úmluvy, pokud nejsou v rozporu s podstatnými zásadami této úmluvy. To by na jedné straně mělo umožnit aktualizaci zastaralých, většinou nevyhovujících předpisů, ale na druhé straně neexistuje povinnost upravit stávající a dostatečně účinně koncipované smlouvy a dohody (jako je např. Úmluva o ochraně Bodamského jezera).<sup>10</sup> Nutnost sladit tuto mezinárodní úmluvu zejména se stávající státní smlouvou mezi Rakouskem a Českou republikou o úpravě vodohospodářských záležitostí týkajících se příhraničních vodních zdrojů není z důvodu obecného a spíše nespécifického charakteru obou dohod primárně indikována, byla by však v každém případě stimulem na pozadí vytváření společných programů sledujících

---

<sup>6</sup> Viz čl. 22 smlouvy.

<sup>7</sup> V souladu s postupem stanoveným v příloze IV.

<sup>8</sup> Viz čl. 9 až 11 smlouvy.

<sup>9</sup> Srov. výklad k ratifikaci úmluvy Rakouskou republikou, 7 BlgNR XX. GP.

<sup>10</sup> Srov. výklad k, 7 BlgNR XX. GP.



stav příhraničních vod, které jsou naplánovány v předmětné úmluvě.

Pro využití termální vody, které je zde předmětem zájmu, tato smlouva znamená, že v případě zpřístupnění termální vody (pro jakékoli účely), nesmí dojít v důsledku příslušného odebíraného množství k poškození kvality vody včetně podzemní vody.

Zároveň se smlouvou mezi Rakouskem a Českou republikou, která je uvedena v bodě 2.2.1, již existuje odpovídající dohoda, která ovšem dosud nebyla upravena podle předmětné, následující úmluvy.

### 1.1.2. *Další mezinárodní smlouvy*

Není nutné nařídit další státní smlouvy nebo mezinárodní úmluvy týkající se/ohledně dopadů na využívání termální vody.<sup>11</sup> Úmluva OSN o právu neplavebního využívání mezinárodních vodních toků nebyla ratifikována ani Rakouskem ani Českou republikou.

### 1.1.3. *Rámcová směrnice o vodě a Směrnice o podzemních vodách (právo Unie)*

K ochraně vodních zdrojů a alespoň dosažení jejich dobrého stavu slouží na úrovni EU zejména Rámcová směrnice o vodách (WRRL)<sup>12</sup> a Rámcová směrnice o podzemních vodách (GWRL).<sup>13</sup> Rámcová směrnice o vodách stanoví jednotné cíle kvality pro dobrý stav vodních zdrojů v celé EU a zavazuje členské státy k realizaci opatření nezbytných k dosažení, popř. udržení dobrého stavu a zabránění zhoršování stavu vodních zdrojů. GWRL specifikuje a doplňuje WRRL a obsahuje zvláštní opatření k prevenci a zamezení znečištění podzemních vod. Obsahuje mimo jiné standardy kvality podzemních vod a kritéria pro stanovení prahových hodnot členskými státy. GWRL byla v Rakousku realizována zejména prostřednictvím § 31c Zákona o vodách a souvisejících vyhlášek.<sup>14</sup>

Členské státy jsou povinny zabránit zhoršování stavu jakýchkoli útvarů podzemních vod a chránit je, zlepšovat jejich stav a ozdravovat je; přičemž by mělo být ve lhůtách stanovených směrnici WRRL dosaženo na základě plánů o hospodaření<sup>15</sup> vypracovaných členskými státy

---

<sup>11</sup> Úmluva o mokřadech – Ramsar-Übereinkommen, öBGBI č. 225/1983, není pro zkoumanou oblast relevantní.

<sup>12</sup> Směrnice 2000/60/ES o vytvoření rámce pro opatření společenství v oblasti vodní politiky (Rámcová směrnice o vodách - Wasser-Rahmenrichtlinie).

<sup>13</sup> Směrnice 2006/118/EG o ochraně podzemních vod před znečišťováním a zhoršováním jejich stavu, ve znění směrnice 2014/80/EU.

<sup>14</sup> Viz. § 30c odst. 1 a 2 WRG 1959, öBGBI č. 215/1959, naposledy pozměněno öBGBI I č. 73/2018; Vyhláška o kvalitativních cílech chemického složení podzemních vod (QZV Chemie GW), BGBl II č. 98/2010, naposledy pozměněno BGBl II č. 461/2010; Vyhláška o monitorování stavu vodních zdrojů, BGBl II č. 479/2006.

<sup>15</sup> Srov. čl. 13 WRRL a realizaci prostřednictvím Národního vodohospodářského plánu (NGP), § 55c a násl. WRG.

rovnováhy mezi odběrem a tvorbou podzemních vod a dobrého stavu podzemních vod.<sup>16</sup>

Dobrého stavu je dosaženo, jakmile se útvar podzemní vody nachází alespoň v dobrém kvantitativním stavu a chemickém složení.<sup>17</sup>

Pojem „útvar podzemní vody“ (odst. 3 bod 1) není totožný s pojmem podzemní voda. „Útvar podzemní vody“ je administrativní pomocný termín pro hospodaření s vodními zdroji, který označuje ohraničený objem podzemní vody v jedné nebo více vodonosných vrstvách. Útvary podzemních vod se musí v Rakousku vykazovat v Národním vodohospodářském plánu (NGP).<sup>18</sup>

Útvary hlubinné podzemní vody vykázané v platném rakouském NGP 2015<sup>19</sup> se vztahují k hlubinné podzemní vodě, u níž lze na základě dostatečných znalostí předpokládat, že se rozprostírá na větší ploše a je vzhledem k současnému využití z hlediska vodního hospodářství významná.<sup>20</sup>

Termální podzemní voda ve zkoumané oblasti dosud nebyla v příslušném rakouském NGP 2015 jako útvar podzemní vody vykázána. Ani na české straně není označena jako samostatný útvar podzemní vody.

Naproti tomu je útvar hlubinné podzemní vody v Horním Rakousku v oblasti dolnorakousko-honorakouské molasové pánve (Molassebecken) vykázan jako přeshraniční útvar hlubinné podzemní vody. Termální voda tohoto útvaru podzemní vody je na obou stranách hranice intenzivně využívána zejména k balneologickým účelům.<sup>21</sup>

V aktuálním NGP 2015 bylo na území celého státu identifikováno dvacet přeshraničních útvarů podzemní vody, z toho 16 v blízkosti povrchu a 4 útvary hlubinných podzemních vod v příhraničních oblastech s Německem, Slovinskem a Maďarskem, které byly v rámci komisí zabývajících se příhraničními vodními zdroji odsouhlaseny.<sup>22</sup> Pokud jde o vymezení útvarů

---

<sup>16</sup> Viz. podrobněji čl. 4 odst. 1 písm. b a odst. 4 a odst. 7 WRRL

<sup>17</sup> Srov. čl. 2 bod 20, 25 a 28, čl. 4 odst. 1 písm. b včetně přílohy V bod 2.3 a 2.4 WRRL a čl. 3 a 4 GWRL; § 30c WRG. Další podrobnosti o zákazu zhoršování stavu viz. EuGH 1. 7. 2015 - C-461/13, „Weservertiefung“, popř. ohledně podzemních vod EuGH 28. 5. 2020, C-535/18, „Land Nordrhein-Westfalen“, s dalšími důkazy.

<sup>18</sup> Srov. *Bachler* in *Oberleitner/Berger*, WRG<sup>4</sup> (2018) § 30c bod 1. Viz. ohledně kritérií pro vykazování útvarů podzemních vod strategický dokument – poloha a ohraničení útvarů podzemních vod 2002 (*Lage und Abgrenzung der Grundwasserkörper 2002*), vydáno tehdejší Spolkovým ministerstvem pro zemědělství, lesní hospodářství, životní prostředí a vodohospodářství (BMLFUW, 2002).

<sup>19</sup> NGPV 2015, zveřejněno dne 25. 8. 2017 v öBGBI II č. 225/2017.

<sup>20</sup> NGP 2015, 29 a násl.

<sup>21</sup> Srov. rakouský NGP 2015, 29.

<sup>22</sup> Do mapy útvarů podzemní vody v Evropě, která byla vytvořena na základě údajů z NGP 2015 lze nahlédnout na webových stránkách European Environment Agency unter Data and maps > Datasets > Waterbase - Groundwater.

podzemní vody, existují v Rakousku a Maďarsku zčásti různé metody, takže oproti jednomu útvaru podzemní vody na této straně hranice se na druhé straně nachází popřípadě víc útvarů podzemní vody. Hospodaření s útvary podzemní vody je s Maďarskem koordinováno v rámci bilaterální smlouvy o vodních zdrojích<sup>23</sup>.

V případě přeshraničních zdrojů podzemní vody vyžadují opatření, která mají být přijata za účelem dosažení cílů WRRL a GWRL, a v případě využívání útvarů podzemní vody, pravidelné koordinované počínání dotčených členských států, které bude realizováno v rámci (níže popsaných) bilaterálních smluv o vodních zdrojích.

#### 1.1.4. *Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (právo Unie)*

Směrnice o obnovitelných zdrojích energie<sup>24</sup> obsahuje opatření na podporu využívání energie z obnovitelných zdrojů v nejrůznějších odvětvích. Za „energii z obnovitelných zdrojů“ je považována také geotermální energie. Směrnice definuje „geotermální energii“ jako energii, která je ve formě tepla uložena pod pevným zemským povrchem.<sup>25</sup>

EU si klade za cíl, získávat do roku 2030 nejméně 32% energie z obnovitelných zdrojů. Zároveň se má mimo jiné dosahovat meziročního zvýšení podílu obnovitelné energie v sektoru vytápění a chlazení o 1,3 procentního bodu. Směrnice rovněž stanoví opatření pro zjednodušení správních řízení pro projekty v oblasti obnovitelných energií (včetně one stop shop, lhůt a digitalizace).<sup>26</sup>

Směrnice o obnovitelných zdrojích energie vstoupila v platnost 4. prosince 2018 a členské státy EU ji musí do 30. června 2021 implementovat do svého vnitrostátního práva.

V Rakousku bude implementace provedena na spolkové úrovni prostřednictvím komplexního balíčku zákonů, který zahrnuje zejména vydání Zákona o rozvoji obnovitelných zdrojů energie (EAG), novelu Zákona o zelené elektřině z roku 2012 a Energetický zákon z roku 2010.<sup>27</sup> Některá ustanovení směrnice budou realizována spolkovými zeměmi v rámci jejich kompetencí

---

<sup>23</sup> NGP 2015, 29.

<sup>24</sup> Směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Richtlinie zur Förderung der Nutzung von Energie aus erneuerbaren Quellen).

<sup>25</sup> Viz. čl. 2 písm. a c Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (Erneuerbare Energierichtlinie).

<sup>26</sup> Viz. shrnutí Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (Erneuerbare Energie Richtlinie) (náhled 12.03.2021): [http://publications.europa.eu/resource/cellar/3a175757-5137-11e9-a8ed-01aa75ed71a1.0006.02/DOC\\_1](http://publications.europa.eu/resource/cellar/3a175757-5137-11e9-a8ed-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_1).

<sup>27</sup> Viz. návrh posouzení legislativního balíčku, k dispozici na: [https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVII/ME/ME\\_00058/index.shtml](https://www.parlament.gv.at/PAKT/VHG/XXVII/ME/ME_00058/index.shtml) (náhled 12.03.2020)

v oblasti elektrické energie (např. princip one stop shop, viz. bod 2.4.2).

## 1.2. Mezistátní právní základy týkající se využívání vodních zdrojů

Na bilaterální úrovni bylo v minulosti mezi Rakouskou republikou a Českou republikou (dříve Československou socialistickou republikou) uzavřeno několik státních smluv, které mohou být v případě využívání (termální) vody relevantní.

### 1.2.1. *Smlouva o úpravě vodohospodářských záležitostí týkajících se příhraničních vodních zdrojů*<sup>28</sup>

Tato smlouva, která byla mezi Rakouskou republikou a Československou socialistickou republikou uzavřena už v roce 1967, a která je nadále uplatňována také Českou republikou (jako nástupnickým státem),<sup>29</sup> se týká vodohospodářských záležitostí a opatření na příhraničních vodních zdrojích. Přičemž mezi příhraniční vodní zdroje patří na jedné straně a) úseky vodních toků, na kterých vede státní hranice mezi smluvními státy a na druhé straně b) „vodní zdroje, které státní hranici mezi Rakouskem a Českou republikou křížují a vodní zdroje sousedící se státní hranicí do té míry, pokud by vodohospodářská opatření na těchto vodních zdrojích na území jednoho smluvního státu výrazně nepříznivě ovlivňovala stav vody na území druhého smluvního státu“.<sup>30</sup> Jako příhraniční vodní zdroje ve smyslu této státní smlouvy přichází v příhraničním regionu Laa an der Thaya – Pasohlávky, který má být zkoumán, v úvahu jako vodní zdroje křížující státní hranici Thaya (česky: Dyje) a Thayamühlbach a jako sousedící vodní zdroje vodní nádrž Nové Mlýny (Neumühl), řeky Svatka (Schwarzach), Jihlava (Igel) a jezera/rybníky v obcích Vlasatice a Pohořelice.

Jako „věcný rozsah působnosti“ definuje státní smlouva<sup>31</sup> „změny prováděné v říčním režimu, regulaci vodních toků, stavbu protipovodňových hrází, ochranu před povodněmi a ledem, meliorace, zásobování vodou, udržování čistoty vodních zdrojů, využívání vodní energie v souladu s odstavcem 2, změny na mostech a přejezdech a v záležitostech lodní dopravy, pokud ve smyslu této smlouvy souvisí s opatřeními na vodních stavbách, jako je udržování splavnosti a vymezení plavební dráhy, odstraňování překážek splavnosti a poskytování informací týkající se splavnosti“. Státní smlouva se podle čl. 2 odst. 2 výslovně nevztahuje k rybolovu a využívání vodní energie, pokud jsou z energetického a ekonomického hlediska významné.

---

<sup>28</sup> Smlouva mezi Rakouskou republikou a Československou socialistickou republikou o úpravě vodohospodářských záležitostí na příhraničních vodních zdrojích; öBGBI č. 106/1970.

<sup>29</sup> Srov. öBGBI III č. 123/1997.

<sup>30</sup> Čl. 1 písm. a a b smlouvy.

<sup>31</sup> Čl. 2 smlouvy.

Ačkoli to není výslovně uvedeno, nejsou na základně znění této státní smlouvy vyloučeny z jejího rozsahu působnosti podzemní vodní toky. Platí proto v zásadě také pro podzemní a termální vodu (stejně jako Úmluva o ochraně a využívání vodních toků a mezinárodních jezer přesahujících státní hranice uvedená v bodě 2.1.1).

Smluvní státy se zavazují neprovádět podle čl. 1 písm. a bez souhlasu druhého smluvního státu na příhraničních vodních zdrojích žádná opatření, která by nepříznivě ovlivňovala stav vody na území druhého smluvního státu.

Pokud jde o druhou rozhodnou výše uvedenou skutečnost (čl. 1 písm. b Smlouvy o příhraničních vodních zdrojích), která se týká přeshraničních zdrojů termální vody, spadají vodohospodářské otázky a opatření do rozsahu působnosti smlouvy pouze tehdy, pokud by vodohospodářská opatření na území jednoho smluvního státu výrazně nepříznivě ovlivňovala stav vody na území druhého smluvního státu. Tato státní smlouva tedy v zásadě předpokládá riziko, že by vodohospodářská opatření prováděná na území jednoho smluvního státu mohla výrazně nepříznivě ovlivnit stav vody útvaru termální vody na území druhého smluvního státu,<sup>32</sup> takže by byl výrazně nepříznivě ovlivněn režim průtoku, zásobování vodou nebo udržování čistoty vodních zdrojů. Tato definice rozsahu platnosti odpovídá také jiným státním smlouvám, jako například „Řezenská smlouva“ o vodohospodářské spolupráci v povodí Dunaje,<sup>33</sup> která stanoví, že v případě projektů na příhraničních vodních zdrojích a jiných vodních zdrojích, které by mohly „výrazně nepříznivě ovlivnit“ vodohospodářské podmínky na území druhého státu, prodiskutují smluvní strany na žádost dotčené smluvní strany před realizací projektu možnosti odvrácení takových vlivů. Mezinárodní úmluva o ochraně a využívání přeshraničních vodních toků a mezinárodních jezer (1992)<sup>34</sup> není postavena na významném poškození a rovněž Rámcová směrnice o vodách a Rámcová směrnice o podzemních vodách se svou úpravou zaměřují prostřednictvím standardizovaného zákazu zhoršování a příkazu zlepšování stavu útvarů vodních zdrojů na alespoň dobrý stav.

Rakousko-česká smlouva o příhraničních vodních zdrojích zavazuje smluvní strany podle čl. 3 odst. 2 před zahájením vnitrostátního řízení týkajícího se vodního práva k projednání opatření ve smyslu čl. 1 písm. b této smlouvy, která se týkají vodních zdrojů křižujících státní hranici a sousedících vodních zdrojů, na zasedání rakousko-české komise zabývající se příhraničními

---

<sup>32</sup> Čl. 1 písm. b státní smlouvy.

<sup>33</sup> Smlouva mezi Rakouskou republikou na jedné straně a Spolkovou republikou a Evropským hospodářským společenstvím na druhé straně o vodohospodářské spolupráci v povodí Dunaje, öBGBI č. 17/1991 (Vertrag zwischen der Republik Österreich einerseits und der Bundesrepublik Deutschland und der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft andererseits über die wasserwirtschaftliche Zusammenarbeit im Einzugsgebiet der Donau, öBGBI Nr 17/1991).

<sup>34</sup> Viz. bod 2.1.1.1.

vodními zdroji, které se koná obvykle jednou ročně.<sup>35</sup> V souladu s jejím statutem je tato komise kompetentní v oblasti technických a ekonomických záležitostí projektů,<sup>36</sup> (vodního stavitelství), v oblasti záležitostí udržování čistých příhraničních vodních zdrojů, v oblasti posuzování opatření proti znečištění nebo posuzování údržby, v oblasti výzkumu a měření v souvislosti s pracemi vodního stavitelství, v oblasti zajištění společného užívání a v oblasti kontroly realizace rozhodnutí samotné komise.

Podle této bilaterální dohody jsou Rakouská republika a Česká republika povinny, udržovat uvedené vodní zdroje a zařízení, které se nachází na jejich území a (rovněž) byla z hlediska vodního práva schválena a podle požadavků zlepšovat jejich stav.<sup>37</sup>

Při plánování vodohospodářských opatření je nutné dodržovat směrnice stanovené komisí. Projekty týkající se vodohospodářských opatření na vlastním státním území vypracuje příslušný smluvní stát, pokud se projekt týká obou smluvních států, určí komise, kdo má projekt vypracovat. Příslušná vodohospodářská opatření provede každý smluvní stát na svém území sám, popřípadě s přizváním komise, která se zabývá příhraničními vodními zdroji. Náklady na realizaci nese vždy stát, na jehož území je opatření stanoveno.

Nehledě na pravomoci rakousko-české komise, která se zabývá příhraničními vodními zdroji, musí být záležitosti vodního práva posuzovány podle zákonů a prostřednictvím orgánů smluvního státu, jehož území se řízení týká. Pro zařízení a vybavení, která se týkají obou státních území, udělí příslušný vodoprávní úřad povolení k výstavbě části na jeho státním území. To se musí uskutečnit po vzájemném jednání a koordinaci.<sup>38</sup>

Odlíšné názory ohledně výkladu a aplikace této smlouvy by měly urovnávat příslušné orgány smluvních států. Pokud to není možné, mohou být na žádost jednoho ze smluvních států podány tyto odlišné názory k rozhodčímu soudu, který v této věci závazně rozhodne.<sup>39</sup>

Nejsou známy žádné projekty týkající se termálních vod, které by byly předmětem jednání rakousko-české komise, která se zabývá příhraničními vodními zdroji. Význam této státní smlouvy o využívání termální vody v příhraniční oblasti Laa an der Thaya a Pasohlávky je proto

---

<sup>35</sup> Komise v souladu s čl. 3 smlouvy zasedá obvykle jednou ročně. Na žádost zplnomocněného zástupce je možné svolat mimořádné zasedání v průběhu jednoho měsíce.

<sup>36</sup> K této záležitosti byly komisí vypracovány směrnice.

<sup>37</sup> Srov. čl. 4 a 5 státní smlouvy.

<sup>38</sup> Viz čl. 10 smlouvy.

<sup>39</sup> Viz čl. 19 smlouvy.

za předpokladu řádného využívání termální vody malý.

Na dotaz vodoprávní úřad (okresní hejtmanství Mistelbach) odpovědný za vřídlo Laa an der Thaya, zda a jakou formou budou během schvalovacího řízení nebo přezkumů v souladu s vodním právem prověřovány dopady na zdroje termální vody na české straně, uvedl, že pokud přeshraniční zdroje termální vody nejsou předmětem projektu, nebudou se objasňovat ani otázky přeshraničních dopadů.

### 1.2.2. *Smlouva o úpravě geologické spolupráce*<sup>40</sup>

Tato státní smlouva mezi Rakouskou republikou a Českou republikou<sup>41</sup> primárně upravuje výměnu geologických dokumentů a jejich společné hodnocení a koordinaci geologického výzkumu týkající se příhraniční oblasti Rakousko – Česko.<sup>42</sup> Za tímto účelem se každoročně konají takzvaná výměnná zasedání, na nichž bývá mimo jiné stanoven program geologické spolupráce. Správním orgánem této smlouvy je na rakouské straně Geologický spolkový úřad ve Vídni (v souladu s nynějším Spolkovým ministerstvem zemědělství, regiony a cestovním ruchem a nevyšším báňským úřadem) a na české straně Centrální geologický úřad.

„Geologickými dokumenty“ se především rozumí popsaný a zpracovaný materiál o horninách, publikované geologické mapy, archivní materiál, který se týká oblasti příslušné druhé smluvní strany. Za účelem dosažení geologické spolupráce se smluvní strany zavazují sladit program mapování v příhraniční oblasti tak, aby mapování probíhalo současně. Dále je nutné provést sjednocení gravimetrických a geomagnetických map pro geologické a geofyzikální práce a případně i společné pochůzky a měření na státní hranici.<sup>43</sup> Stejně tak by každý stát měl umožnit geologům z druhého státu studovat lokality jeho státního území.<sup>44</sup>

Pokud v příhraničním pásu do 3 km po obou stranách státní hranice vykážou výsledky výskyt užitkových materiálů nebo ložisko užitkových surovin, dojde k výměně geologických poznatků.<sup>45</sup> V tomto případě je nutné uzavřít dohodu o výměně informací a koordinaci těžebních opatření v souladu s dohodou o společné těžbě společných ložisek zemního plynu a

---

<sup>40</sup> Dohoda mezi rakouskou spolkovou vládou a vládou Československé republiky o zásadách geologické spolupráce mezi Rakouskou republikou a Československou republikou včetně korespondence, öBGBI č 52/1985.

<sup>41</sup> Tuto smlouvu musí nadále uplatňovat také Česká republika, öBGBI III č. 123/1997.

<sup>42</sup> Čl. 1 smlouvy.

<sup>43</sup> Srov. čl. 4 smlouvy.

<sup>44</sup> Viz čl. 7 smlouvy.

<sup>45</sup> Srov. čl. 5 smlouvy.



ropy nebo uzavřít novou dohodu.<sup>46</sup>

Aplikace této státní smlouvy na vodu a rovněž na teplo z ní získané, v ní není výslovně uvedena. Není však vyloučena, protože voda a teplo z ní získané se obecně považují za suroviny.

Proto je možné brát tuto smlouvu v úvahu také pro geologický průzkum příhraničního regionu Laa an der Thaya a Pasohlávky a může zde být použitelná. Právě společný objev nových ložisek, popř. výměna dokumentů/map by mohla generovat odpovídající přidanou hodnotu. Za účelem objevení společně využitelných ložisek by ovšem musela být uzavřena mezi Rakouskem a Českou republikou další úmluva.<sup>47</sup>

### 1.2.3. *Smlouva o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí*<sup>48</sup>

Tato státní smlouva upravuje spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí mezi Rakouskem a Českou republikou.<sup>49</sup> Primárně se týká otázek ochrany čistoty ovzduší, výzkumu v oblasti lesních a jiných ekosystémů a hygienických aspektů životního prostředí a je třeba ji dodržovat, co se týká přeshraničního využívání termální vody pouze v tom smyslu, že v případě významného ohrožení životního prostředí, které by vyplývalo ze zařízení nacházejících se v blízkosti hranic, je nutné odpovídajícím způsobem informovat druhý smluvní stát. Spolupráce probíhá formou vypracovávání společných pracovních plánů, ve kterých má být stanoven obsah a forma spolupráce.

Tato státní smlouva může být relevantní pro elektrárny, které využívají teplo vody získané z hlubin, popř. ji přeměňují na energii.

### 1.2.4. *Smlouva o spolupráci v oblasti veřejného zdraví*<sup>50</sup>

Touto státní smlouvou se Rakouská republika a Česká republika<sup>51</sup> zavazují ke spolupráci v oblasti veřejného zdraví. Spolupráce by měla být založena zejména na organizaci lázeňství a léčivých zdrojů, na plánování a organizaci v oblasti zdraví a na školení a dalším vzdělávání lékařů. Způsob spolupráce je zde stejný jako u jiných výše uvedených dohod. Oba státy se

---

<sup>46</sup> Viz čl. 6 smlouvy.

<sup>47</sup> Viz čl. 6 smlouvy.

<sup>48</sup> Smlouva mezi Rakouskou republikou a Československou socialistickou republikou o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí; öBGBI č. 112/1989.

<sup>49</sup> Tuto smlouvu musí nadále uplatňovat také Česká republika, öBGBI III č. 123/1997.

<sup>50</sup> Dohoda mezi Rakouskou republikou a Československou socialistickou republikou o spolupráci v oblasti veřejného zdraví, öBGBI č. 277/1983 III 123/1997.

<sup>51</sup> Tato smlouva je dále uplatňována také Českou republikou (jako nástupnickým státem), öBGBI III č. 123/1997.



dohodnou na společných pracovních plánech, v nichž je stanoven obsah a forma spolupráce.

#### 1.2.5. *Smlouva mezi Rakouskem a Československem o právní úpravě na hranicích*<sup>52</sup>

Kromě nakládání se stávajícími vodními právy a vodními zařízeními před tím, než vstoupila v říjnu 1930 tato smlouva v platnost, se týká také zřízení práv na příhraniční vodní zdroje a výstavby nových vodních zařízení. To zahrnuje využití příhraničních vodních zdrojů (Dyje, která je zde v této souvislosti předmětem zájmu), výstavbu zařízení na těchto vodních zdrojích a zařízení, která mají dopad na příhraniční vodní zdroje a přilehlé oblasti. Rovněž je třeba podporovat využívání vodní energie příhraničních vodních zdrojů.

Záležitosti týkající se vodního práva je třeba posuzovat podle práva státu, na jehož území se zařízení nachází nebo má být postaveno, přičemž je nutné získat souhlas obou států. V případě zařízení, která zasahují do území obou států, je každý stát odpovědný za část, která se nachází na jeho straně, a zároveň je třeba pracovat na společném procesním řízení. Pokud nebude možné dosáhnout dohody mezi vodoprávními úřady obou států, bude záležitost postoupena příslušným vyšším orgánům obou států. Pokud se nedohodnou ani tyto orgány, rozhodne rozhodčí soud.<sup>53</sup>

Pro využívání termální vody má tato smlouva význam pouze tehdy, pokud by zpřístupnění mělo dopad na řeku Dyji (např. odtok nebo výška).<sup>54</sup>

#### 1.2.6. *Další bilaterální smlouvy, zejména s ohledem na termální vodu a předmětný projekt*

Nebyly nalezeny další bilaterální státní smlouvy mezi Rakouskem a Českou republikou, které by byly relevantní pro využívání termální vody. Státní smlouva mezi Rakouskou republikou a Československou republikou upravující technické a ekonomické záležitosti v příhraničních oblastech řek Dunaj, Morava a Dyje<sup>55</sup> sice nebyla formálně zrušena, není již ale od zániku Československa (ČSFR) považována za platnou.<sup>56</sup>

---

<sup>52</sup> Smlouva mezi Rakouskou republikou a Československou republikou o úpravě právních vztahů na státní hranici (statut hranic) popsáné v čl. 27, bodu 6, Státní smlouvy ze St. Germain en Laye mezi spojenci přidruženými mocnostmi a Rakouskem ze dne 10. září 1919; öBGBI 303/1930 (převod öBGBI III č. 123/1997).

<sup>53</sup> Srov. čl. 31 odst. 5 spolu s čl. 70 odst. 1 smlouvy.

<sup>54</sup> Dohoda o hranicích mezi Rakouskem a Československou republikou, öBGBI 396/1922 (převedená öBGBI III č. 123/1997) přichází v úvahu pouze v případě využívání vodních práv týkajících se řeky Thaya mezi Čížovem a Podmolím a je mimo oblast výzkumu.

<sup>55</sup> öBGBI č. 277/1930.

<sup>56</sup> Tato smlouva není rovněž uvedena v seznamech zachování platnosti smluv v öBGBI III č. 123/1997, 1046/1994 a 1047/1994. Takové je (také) právní pojetí rakouské správní praxe (srov. vysvětlení se BGBI č. 277/1930).

Výše uvedené multilaterální nebo bilaterální dohody nebo státní smlouvy je nutné v případě zpřístupnění a využívání termální vody v zásadě dodržovat, jedná se ale pouze o obecné zásady a nevztahují se výslovně na termální vodu. Dle informací autorů této studie nebyly termální vody na grémiích vytvořených na jejich základě doposud podrobně projednávány. Zdá se, že na mezistátní úrovni nehrála otázka využívání termální vody v příhraniční oblasti Rakousko – Česko zatím žádnou roli.

Na druhé straně dochází v ostatních rakouských příhraničních oblastech k intenzivnější spolupráci, zejména na základě tzv. Řezenské smlouvy<sup>57</sup> mezi Rakouskou republikou a Spolkovou republikou Německo o využívání termální vody dolnobavorsko-honorakouské molasové pánve (Molassebecken). Zde se rozprostírá rozsáhlý zdroj termální vody, který je na obou stranách hranice využíván jak v balneomedicíně, tak stále ve větší míře jako zdroj geotermální energie. Vzhledem k omezené dostupnosti je nutné hospodárné a udržitelné využívání této termální podzemní vody. S cílem ochránit zdroj před nadužíváním a zajistit udržitelné hospodaření v obou státech, byla v souladu s Řezenskou smlouvou skupinou odborníků „Podzemní vody“ na zakázku Stálé komise zabývající se vodními zdroji (Ständige Gewässerkommission) vypracována společná strategie ochrany a využívání, která byla zaznamenána do dokumentů se stanovenými pravidly. Ty slouží jako základ pro jednotný přeshraniční postup při dodržení stavu techniky.<sup>58</sup>

"Dokumenty se stanovenými pravidly týkající se využívání termální vody v dolnobavorsko-honorakouské molasové pánvi"<sup>59</sup> byly na 22. zasedání v dubnu 2012 rozhodnutím Stálé komise zabývající se vodními zdroji v souladu s Řezenskou smlouvou doporučeny k aplikaci a jejich cílem je dosáhnout přeshraniční harmonizace požadavků a sloužit projektantům a uživatelům termální vody jako odporný podklad a k získávání informací.

Obsahují zejména údaje o tom, jak by měla v budoucnu probíhat výměna informací mezi oběma státy, koordinace zajišťování důkazů, odsouhlasení požadavků na projekt a nakládání a pokračování matematického modelu podzemní vody.

Těmito a dalšími mezinárodními nástroji, které upravují využívání termální vody, se budeme zabývat ve 3. části odborné studie.

---

<sup>57</sup> Smlouva mezi Rakouskou republikou na jedné straně a Spolkovou republikou Německo a Evropským hospodářským společenstvím na druhé straně o vodohospodářské spolupráci v povodí Dunaje; öBGBI č. 17/1991.

<sup>58</sup> Srov. <https://www.land-oberoesterreich.gv.at/26264.htm> (náhled 12.03.2021).

<sup>59</sup> K dispozici na [https://www.bmlrt.gv.at/dam/jcr:0ff9ed95-d6d9-468c-af21-0361d85093cd/thermalwasser\\_grundsatzpapier.pdf](https://www.bmlrt.gv.at/dam/jcr:0ff9ed95-d6d9-468c-af21-0361d85093cd/thermalwasser_grundsatzpapier.pdf) nebo na <http://www2.land-oberoesterreich.gv.at/internetpub/InternetPubPublikationDetail.jsp?SessionID=SID-460EA7BF-EF218BA6&xmliid=Seiten%2F26264.htm&pbNr=101897&dest=ooe> (náhled 12.03.2021).

## 2. T.2.1.1 Přehled existující správní a hospodářské praxe ve studovaném regionu

### 2.1. Právní předpisy o využívání termální vody v Rakousku

Protože pro využívání termální vody existují nejrůznější právní předpisy a Rakouská republika je spolkovým státem (čl. 2 B-VG<sup>60</sup>), je nutné dodržovat četná spolková a zemská ustanovení vyplývající ze zákona. Důvodem je skutečnost, že je pro balneologické a geotermální využívání termální vody vyžadováno několik žádostí příp. povolení, které lze ve společném řízení řešit pouze částečně.

V první řadě je třeba vzít v úvahu

- Zákon o nerostných surovinách<sup>61</sup>,
- Zákon o vodách 1959<sup>62</sup> a
- Dolnorakouský zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních 1978<sup>63</sup>.

Tyto zákony jsou podrobněji popsány níže.

Kromě toho mohou být v jednotlivých případech relevantní také další materie vyplývající ze zákona, jako např. Zákon o ochraně přírody nebo Zákon o lesích. O nich se stručně pojednává na konci kapitoly.

Termální vodu lze použít k lázeňským a k léčebným účelům (balneologické účely) a k získávání energie (geotermální účely). Zpřístupnění termální vody je pro oba typy použití v zásadě stejné, takže platí stejná spolková a zemská ustanovení vyplývající ze zákona. V následujících kapitolách je výslovně uvedeno, kde se případně vyskytují různé předpisy.

#### 2.1.1. *Zákon o nerostných surovinách (MinroG)*<sup>64</sup>

Těžební aspekty vyhledávání a průzkumu výskytu geotermální energie a získávání této energie (zemské teplo, využití tepla z vodních zdrojů) jsou upraveny, pokud se k tomuto účelu budou

---

<sup>60</sup> Spolkový ústavní zákon 1920 ve znění 1925, öBGBI č. 1/1930 (B-VG).

<sup>61</sup> öBGBI I č. 38/1999.

<sup>62</sup> öBGBI č. 215/1959. Zákon o vodách a související vodoprávní vyhlášky provádí zejména požadavky rámcové směrnice o vodě, 2000/60/EG, včetně všech jejích dceřiných směrnic.

<sup>63</sup> Viz. Dolnorakouská zemská sbírka zákonů (dále jen nÖLGBl) 7600-0.

<sup>64</sup> öBGBI I č. 38/1999 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 14/2021.

zřizovat nebo používat štoly, šachty nebo vrty hlubší než 300 m, v horním právu (MinroG).<sup>65</sup> Totéž platí pro vrty hlubší než 300 m, které budou sloužit k získávání termální vody pro lázeňské a léčebné účely.<sup>66</sup>

Pokud jsou tedy pro zpřístupnění termální vody nutné vrty hlubší než 300 m, je třeba vzít v úvahu ustanovení horního práva, zejména MinroG a směrnici o těžbě hlubinnými vrty, která z nich vychází.<sup>67</sup>

V případě vrtů jakožto moderní technologie, které nejsou hlubší než 300 m (nepodléhají schválení podle MinroG, ale jsou, pokud slouží pro čerpání vody, schvalovány ve vodoprávním řízení), by měly být podle názoru Rakouského svazu pro hospodaření s vodou a odpady (ÖWAV)<sup>68</sup> odpovídajícím způsobem dodržovány bezpečnostní předpisy MinroG a relevantní směrnice horního práva.<sup>69</sup> Tento názor sdílí také báňský úřad, který na vyžádání uvedl, že použití předpisů horního práva pro vrty, které nejsou hlubší než 300 m, jakožto moderní technologie, je přiměřené, protože z technického hlediska neexistuje rozdíl v tom, zda je vrt hluboký 310 m nebo 290 m. Z tohoto důvodu musí být dodržovány zásady výše uvedené vyhlášky také v případě zpřístupnění podzemní vody do 300 m, jak pro balneologické, tak pro geotermální využití.

Následné využívání geotermální energie získané z termálních vrtů a využívání podzemní vody pro balneologické účely (již) v zásadě dále nepodléhá MinroG, toto využívání se však musí provádět v souladu s vodoprávními předpisy (viz. bod 2.3.2.). Výjimkou je využívání důlní vody (viz. bod 2.3.1.VI.).

#### I. Vybudování (zřizování) termálních vrtů

Za účelem vybudování (zřizování) vrtů s vrtnými otvory hlubokými více než 300 m a sond, které jsou hluboké více než 300 m, za účelem získávání geotermální energie a termální vody pro lázeňské a léčebné účely je nutné získat povolení Spolkového ministerstva zemědělství,

---

<sup>65</sup> Viz. § 2 odst. 2 bod 1 MinroG.

<sup>66</sup> *Mihatsch*, MinroG<sup>4</sup>, § 2, str. 29.

<sup>67</sup> Dále je třeba vzít v úvahu Směrnici o bezpečných vzdálenostech k zařízením na těžbu uhlovodíků a k zařízením pro podobné činnosti, öBGBI II č. 56/2006 naposledy pozměněno v öBGBI II č. 304/2015, Směrnice o důlním měřičství 2013, öBGBI II č. 437/2012, a Obecná směrnice horské policie, öBGBI 114/1959 naposledy pozměněno v öBGBI II č. 416/2010, a Směrnice o vrtných operacích, öBGBI II č. 140/2005.

<sup>68</sup> ÖWAV je neziskové sdružení a od roku 1909 zastupuje vodní a odpadové hospodářství v Rakousku jako celek. Snaží se o dosažení cílů týkajících se udržitelnosti na vnitrostátní a mezinárodní úrovni.

<sup>69</sup> Sbíрка pravidel (ÖWAV) č. 215, Využití a ochrana zdrojů termální vody, 2010, str. 22.

regionů a cestovního ruchu jakožto báňského úřadu.<sup>70</sup>

V rámci schvalovacího řízení se na místě koná ústní jednání. Stranami ve schvalovacím řízení jsou žadatel o povolení, vlastník pozemku, sousedé a případné osoby oprávněné k těžbě, pokud by jim vrty bránily ve výkonu jejich těžebních oprávnění. Pokud by mělo dojít k narušení veřejných zájmů, je třeba vyslechnout za účelem jejich ochrany k tomu jmenované správní úřady. Pokud by měly vrty narušit vodohospodářské zájmy, musí být do této záležitosti zapojena z titulu vodohospodářského orgánu, který se zabývá vodohospodářským plánováním, (dolnorakouská) ministerská předsedkyně zemské vlády.<sup>71</sup>

V případě potřeby bude povolení k vybudování uděleno za stanovených podmínek a nařízení, pokud

- se těžební zařízení staví na pozemku žadatele o povolení nebo vlastník pozemku se zřízením souhlasil,
- v konkrétním případě nedojde podle nejlepšího stavu techniky k vypouštění emisí, kterým lze zamezit,
- podle stanoviska lékařské vědy a dalších příslušných vědních oborů nelze očekávat ohrožení života nebo zdraví lidí a neúnosnou zátěž pro lidi,
- nelze očekávat ohrožení movitých věcí žadatelem o povolení, které mu nebyly poskytnuty k užívání a poškození životního prostředí a vodních zdrojů nad únosnou míru,
- při provozu těžebního zařízení nebude vznikat odpad, kterému lze podle nejlepšího stavu techniky zabránit nebo jej nelze recyklovat. Pokud je zamezení nebo recyklace odpadu z ekonomických důvodů zastupitelná, musí být zajištěna řádná likvidace vzniklých odpadů a
- pro zpracovatelské zařízení s produkcí emisí, které má být schváleno, byla použita ustanovení příslušných vyhlášek s opatřeními vydanými na základě Zákona na ochranu ovzduší,<sup>72</sup> zejména Dolnorakouská vyhláška o sanaci území a o opatřeních ke snížení emisí

---

<sup>70</sup> Viz § 119 odst. 1 MinroG.

<sup>71</sup> Viz § 119 odst. 2, 6 a 7 MinroG.

<sup>72</sup> Viz § 10 Zákona na ochranu ovzduší, öBGBI I č. 115/1997.

částic (PM10)<sup>73</sup>.<sup>74</sup>

Povolení lze udělit na omezenou nebo neomezenou dobu.

K čerpání podzemní vody (jediné ve zkoumaném regionu) termálními lázněmi „Laa an der Thaya“ byl nutný vrt hluboký 1.448 m. Vybudování termálního vrtu bylo provedeno na základě těžebního povolení podle MinroG. Toto povolení udělil báňský úřad (nyní Spolková ministryně zemědělství, regionů a cestovního ruchu). Povolovací rozhodnutí z roku 1998 se podle informace příslušného báňského úřadu (Montanbehörde Ost) týká pouze těžebních a technických aspektů vrtu, popř. sondy a bezpečnostních opatření, které je nutné při budování dodržovat. Další využívání (pro balneologické nebo energetické účely) termální vody dopravované na povrch nebo, jako v případě termálních lázní „Laa an der Thaya“ artézské termální vody (podzemní voda, která pod vlastním tlakem volně proudí, viz bod 2.3.2.1.) již nepodléhá působnosti MinroG (jedinou výjimkou je důlní voda, která se objevuje na povrchu, viz bod 2.3.1.VI.) a proto není předmětem povolení MinroG. Proto není z pohledu báňského úřadu (Montanbehörde Ost) rozhodující, zda následné využívání termální vody probíhá pouze na rakouské straně nebo zda by byl zdroj termální vody zpřístupněn také na českém státním území, protože je přípustnost čerpání vody kontrolována, příp. posuzována vodoprávním úřadem pouze v rámci vodoprávního řízení.

## II. Zprovoznění a změna schválených tepelných vrtů

Pokud bylo pro vrt nebo vrtné zařízení uděleno povolení, může být zařízení v zásadě uvedeno do provozu, jakmile rozhodnutí o vybudování nabyde právní moci. Pouze pokud je v rozhodnutí nařízeno, že vrtné zařízení smí být uvedeno do provozu na základě provozního povolení (k tomu dochází v případě, že v době vydání povolení nelze definitivně posoudit, zda uložené podmínky budou dostatečně chránit výše uvedené zájmy v bodě 2.3.1.1. před dopady provozu vrtného zařízení nebo zda budou nutné případně jiné nebo další požadavky), pak smí být provoz zahájen teprve po udělení tohoto provozního povolení.<sup>75</sup>

Změny u již povoleného vrtného zařízení vyžadují povolení k vybudování, pokud je to nutné pro zachování zájmů uvedených v bodě 2.3.1.1.<sup>76</sup>

---

<sup>73</sup> nÖLGBl č. 8103/1-0.

<sup>74</sup> Viz § 119 odst. 3 MinroG.

<sup>75</sup> Viz § 119 odst. 8 a 10 MinroG.

<sup>76</sup> Viz § 119 odst. 9 MinroG.

### III. Jmenování odpovědných osob

Držitel povolení k vybudování (osoba oprávněná k těžbě) musí pro provoz vrtných zařízení jmenovat vedoucího provozu, a pokud je to nutné pro bezpečný a plánovaný dohled nad vrtáním, pak jmenuje dozorčího provozu pro technický dozor. Kromě toho musí být jmenován odpovědný důlní měřič, který bude mít povinnost dohlížet především na vyhotovení a vedení souboru těžebních map a zaměřování při těžbě, na úkoly související s územním plánováním těžby (těžební oblasti), zajistit bezpečnost těžby a plnit úkoly týkající se důlních škod, zejména ochrany povrchu a zajištění možnosti využívání povrchu po ukončení těžební činnosti.<sup>77</sup>

### IV. Vytvoření nouzového plánu

Osoby oprávněné k těžbě přijmou za účelem odvrácení nebezpečí pro pracovníky a ostatní osoby, za účelem ochrany naleziště a životního prostředí určitá bezpečnostní opatření. K tomuto účelu musí osoba oprávněná k těžbě vypracovat nouzový plán, ve kterém jsou přijata opatření pro rozumně předvídatelné průmyslové a přírodní katastrofy (např. výbuchy, požáry, průvaly plynu a tekutin, selhání bezpečnostních zařízení, povodně, zemětřesení atd.). V případě nějakého podnětu je třeba přijmout potřebná opatření.<sup>78</sup>

### V. Provozní plán týkající se uzavření a zrušení termálního vrtu

Osoba oprávněná k těžbě musí spolkové ministryni zemědělství, regionů a cestovního ruchu jakožto báňskému úřadu oznámit zrušení vrtu po ukončení čerpání termální vody (nebo po zrušení vrtu bez nálezu ložiska).<sup>79</sup>

K prohlášení o zrušení musí být připojen zejména provozní plán týkající se uzavření. Tento plán musí obsahovat informace uvedené v zákoně, především přesný popis technického provedení zakončovacích a zajišťovacích prací. Provozní plán týkající se uzavření musí být schválen báňským úřadem.<sup>80</sup>

---

<sup>77</sup> Viz §§ 125 a 135 MinroG. V této souvislosti je třeba zohlednit také vyhlášku o osobách odpovědných při těžbě 2017, öBGBI II 96/2017, a vyhlášku o důlním měřičství 2013.

<sup>78</sup> Viz § 109 MinroG.

<sup>79</sup> Viz § 54 MinroG.

<sup>80</sup> Viz § 114 odst. 1 a 4 MinroG.

Báňský úřad provede po ukončení schválených opatření k uzavření šetření a v případě, že přijatá opatření nejsou dostatečná, nařídí osobě oprávněné k těžbě nezbytná bezpečnostní opatření.<sup>81</sup>

## VI. Využívání termální vody

Využívání termální vody spadá do působnosti MinroG pouze tehdy, pokud se jedná o důlní vodu, tzn. nežádoucí podzemní vodu, která se objevuje na povrchu, v rámci těžební činnosti. V tomto případě má uživací právo osoba oprávněná k těžbě, která ovšem smí tuto termální vodu používat pouze pro těžebně-technická opatření. Uživatelské právo končí tehdy, kdy se důlní voda vlévá do stávající povrchové vody.

Osoba oprávněná k těžbě může využívání důlní vody přenechat třetím osobám např. k využívání geotermální energie obsažené v důlní vodě. Využívání termální vody třetími osobami nebo osobou oprávněnou k těžbě k účelům, které nejsou těžebně-technické, podléhá vodoprávním ustanovením.<sup>82</sup>

## VII. Těžební odpad

V případě, že při zpřístupňování zdrojů termální vody vznikají odpady, podléhá další nakládání s těmito odpady ustanovením MinroG pouze, pokud je odpad využit nebo uložen v těžebním provozu. Pokud jsou odpady použity nebo uloženy mimo těžební provoz, pak musí být dodržovány předpisy Zákona o nakládání s odpady z roku 2002 (viz také bod 2.3.4.III.).<sup>83</sup>

### 2.1.2. Zákon o vodách (WRG)<sup>84</sup>

Využití a odvádění termální vody a zavedení nezbytných stavebních opatření se musí uskutečnit v souladu s předpisy WRG a příslušnými vodoprávními předpisy<sup>85</sup>.

---

<sup>81</sup> Viz § 179 odst. 1 MinroG.

<sup>82</sup> Viz § 106 MinroG.

<sup>83</sup> Viz § 1 bod 27 MinroG a § 3 odst. 1 bod 3 Zákona o nakládání s odpady (Abfallwirtschaftsgesetz 2002).

<sup>84</sup> öBGBI č. 215/1959 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 58/2017.

<sup>85</sup> Dodatečná ustanovení Vyhláška o kvalitativních cílech chemického složení podzemních vod (Qualitätszielverordnung Chemie Grundwasser), öBGBI II Nr 98/2010; naposledy pozměněna v öBGBI II č. 248/2019; Vyhláška o kvalitativních cílech chemického složení povrchových vod (Qualitätszielverordnung Chemie Oberflächengewässer), öBGBI II



Obecně je třeba dbát na to, aby projekty, které podle WRG podléhají schvalovací povinnosti, byly ve svých hlavních rysech ohlášeny (dolnorakouské) ministerské předsedkyni zemské vlády jako vodohospodářskému orgánu, který se zabývá vodohospodářským plánováním, ještě předtím, než se jimi bude zabývat příslušný vodoprávní úřad (viz následující body I až III). Vodohospodářský orgán, který se zabývá vodohospodářským plánováním, má v následném schvalovacím řízení pozici strany.<sup>86</sup>

## I. Využívání termální vody

Termální voda je považována za podzemní vodu. Podzemní voda je voda, která se nachází na nějakém pozemku pod zemí.<sup>87</sup>

Zpřístupnění nebo využívání podzemní vody pro balneologické nebo geotermální účely a s tím související zásahy do zásob podzemní vody a zřízení nebo úprava zařízení k tomu určených vyžadují schválení vodoprávního úřadu. To platí také v případě, že podzemní voda nemusí být nejprve odčerpávána určitými zařízeními ze studnové šachty, nýbrž volně vytéká vlastním tlakem, jakmile se prorazí nepropustná krycí vrstva (artézská podzemní voda).<sup>88</sup>

Vodoprávní úřad je

- vždy místně příslušný okresní správní úřad (v závislosti lokality je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach),
- (dolnorakouská) ministerská předsedkyně zemské vlády nebo
- spolková ministryně zemědělství, regionů a cestovního ruchu.<sup>89</sup>

Na různých faktorech pak závisí, jaký orgán je v konkrétním případě odpovědný, např. na rozsahu konkrétního množství vody, která má být odčerpávána (ministerská předsedkyně zemské vlády je odpovědná za systémy zásobování vodou, pokud maximální možný odběr vody z podzemní vody nebo zdrojů překračuje 300 l/min, nebo z jiných vodních zdrojů 1.000 l/min), nebo pokud existují dopady na vodní zdroje jiných států (za opatření s významnými dopady na vodní zdroje jiných států je odpovědná spolková ministryně zemědělství, regionů a cestovního

---

č. 96/2006, naposledy pozměněna v öBGBI II č. 128/2019; Obecné nařízení o emisích odpadních vod, öBGBI č. 186/1996, naposledy pozměněno v öBGBI II č. 332/2019; Směrnice o omezování emisí odpadních vod způsobených úpravou vod, öBGBI č. 892/1995, naposledy pozměněna v öBGBI II č. 128/2019.

<sup>86</sup> Viz § 55 odst. 4 spolu s § 104 WRG.

<sup>87</sup> Viz § 3 odst. 1 písm. a WRG.

<sup>88</sup> Viz § 10 odst. 2 a WRG. Viz také *Bachler in Oberleitner/Berger*, WRG-ON 4.00 § 10 Rz 11.

<sup>89</sup> Viz § 98 a násl. WRG.

ruchu). Pokud WRG nestanoví jinak, je odpovědný okresní správní úřad (v závislosti lokalitě je to Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach).<sup>90</sup>

V rámci vodoprávního povolení se v každém případě určuje místo, rozsah a typ využití vody. Je třeba dbát na to, aby nebyl narušen veřejný zájem (např. kvalita vody, nezbytné zásobování vodou)<sup>91</sup> a nebyla porušena stávající práva (např. realizované využívání vody v souladu se zákonem, pozemkové vlastnictví). Kromě toho je třeba zohlednit spotřebu žadatele, stávající vodohospodářské poměry, zejména přirozenou obnovu podzemní vody, a co možná nejúspornější hospodaření s vodou. Opatření potřebná pro využívání vody musí být provedena v souladu se stavem techniky.<sup>92</sup>

Změna stavu podzemní vody nevylučuje povolení. Pozemek postižený využíváním vody však musí zůstat použitelný pro typ činnosti, která na něm byla doposud vykonávána. Vlastník pozemku nemá nárok na žádnou kompenzaci za pouhé čerpání podzemní vody, musí mu být ovšem vyplaceno přiměřené odškodnění, pokud využíváním vody dojde ke zhoršení kvality půdy.<sup>93</sup>

Povolení k využívání podzemní vody smí být uděleno pouze na omezenou dobu.<sup>94</sup> Doby platnosti povolení stanoví v každém jednotlivém případě vodoprávní úřad, která může pro účely zavlažování činit maximálně 25 let, jinak maximálně 90 let. Povolení k využívání termální vody nesmí podle sborníku Rakouského svazu pro vodní a odpadní hospodářství (ÖWAV) zpravidla překročit následující období:

- balneologické využívání (bez reinjekce): maximálně 20 let,
- energetické využívání (s reinjekcí): maximálně 30 let.<sup>95</sup>

Práva na využívání vody lze v zásadě po uplynutí doby povolení prodloužit (opět propůjčit). Za tímto účelem musí být podána příslušná žádost nejdříve pět let, nejpozději šest měsíců před uplynutím doby povolení. Pokud nic není v rozporu s veřejnými zájmy a voda je využívána v souladu se stavem techniky, má osoba s oprávněním na využívání vody nárok na opětovné

---

<sup>90</sup> Viz § 98 odst. 1, § 99 odst. 1 písm. c a § 100 odst. 1 písm. e WRG.

<sup>91</sup> Viz § 105 WRG obsahuje neúplný seznam veřejných zájmů.

<sup>92</sup> Viz § 12, 13 WRG.

<sup>93</sup> Viz § 12 odst. 4 WRG. To, že vlastník pozemku nemá v případě pouhého využívání vody nárok na kompenzaci, objasnily nejvyšší soudy (rozhodnutí Správního soudního dvora ze dne 28.6.2001, 2000/07/0248, a rozhodnutí Nejvyššího soudního dvora ze dne 12.10.2004, 1 Ob 141/04y).

<sup>94</sup> Viz § 21 odst. 1 WRG.

<sup>95</sup> Sbírnka pravidel ÖWAV, str. 21.

propůjčení práva na využívání vody.<sup>96</sup>

Práva na využívání vody mohou v určitých případech vypršet, například pokud nebude výstavba, popř. dokončení schválených zařízení provedena ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o schválení (nebo případně v dodatečně prodloužené lhůtě).<sup>97</sup>

Za účelem ochrany zařízení určených k zásobování vodou a ochrany léčivých pramenů a léčivých rašeliníšť mohou ve vodních ochranných pásmech a chráněných oblastech platit zvláštní nařízení týkající se hospodaření nebo jiného využívání pozemků a vodních zdrojů, která jsou stanovena ve vyhlášce nebo v rozhodnutí nebo může být dokonce zakázáno zřízení určitých zařízení.<sup>98</sup> Pro zkoumaný region nebylo vyhláškou stanoveno žádné ochranné pásmo.<sup>99</sup> Předmětný zdroj termální vody dosud nebyl v platném rakouském NGP 2015 a ani v České republice ve smyslu Rámcové směrnice o vodě vykázán jako útvar podzemní vody.<sup>100</sup>

Dokončení realizace povoleného vodního díla musí být neprodleně oznámeno příslušnému vodoprávnímu úřadu. Tento úřad se musí na náklady osoby oprávněné k využívání vody v rámci provedení řízení přesvědčit o shodě zařízení s uděleným povolením, písemně zaznamenat výsledky měření, oznámit výsledek této kontroly prostřednictvím (kolaudačního) rozhodnutí a dát podnět k odstranění případných zjištěných nedostatků a odchylek. Drobné odchylky, které nepoškozují veřejné zájmy nebo práva třetích stran nebo s nimi dotčená osoba souhlasí, mohou být v tomto kontrolním rozhodnutí dodatečně schváleny.<sup>101</sup>

Osoba oprávněná k využívání vody musí udržovat zařízení na využívání vody včetně souvisejících kanálů, umělých žlabů, shromaždišť vody a ostatních zařízení ve stavu, který odpovídá povolení, popř. je udržovat tak, aby nedošlo k porušení veřejných zájmů nebo práv třetích osob.<sup>102</sup>

WRG poskytuje procedurální zjednodušení pro určitá zařízení, jako jsou např. zařízení pro využívání tepla z vodních zdrojů. Tato zařízení jsou v rámci oznamovacího řízení schválena, popř. vůbec neexistuje v souladu se Zákonem o vodách povinnost získat povolení, pokud podléhají schválení podle obchodního práva nebo podléhají MinroG.<sup>103</sup> Je však třeba vzít

---

<sup>96</sup> Viz § 21 odst. 3 WRG.

<sup>97</sup> Viz § 27 odst. 1 písm. f WRG.

<sup>98</sup> Viz § 34, 37 WRG.

<sup>99</sup> Autoři také nevědí o rozhodnutí, které by stanovilo oblast tohoto typu.

<sup>100</sup> Srov. viz. bod 2.1.3.

<sup>101</sup> Viz § 121 odst. 1 WRG.

<sup>102</sup> Viz § 50 WRG.

<sup>103</sup> Viz § 31c WRG.

v úvahu, že u těchto zařízení nebude odebírána podzemní voda, ale bude využívána tepelná energie vody prostřednictvím uzavřeného systému.

Ve srovnání s tímto případem vyžaduje odběr podzemní vody pro geotermální účely v každém případě povolení podle Zákona o vodách. Tepelná čerpadla voda-voda proto podléhají předpisům pro odběr vody z podzemní vody, popř. následně specifikacím, které se týkají působení na vodní zdroje přiváděním ochlazené vody (reinjekce, viz bod 2.3.2.III.).<sup>104</sup>

Využívání termální vody (jediné ve zkoumaném regionu) termálními lázněmi „Laa an der Thaya“ je založeno na vodoprávních povoleních okresního hejtmantství Mistelbach jako okresního správního úřadu. Pro odběr vody byl vybudován vrt hluboký 1.448 m. Právo na užívání vody z hlubinné studny „Laa Thermal Nord 1“ bylo uděleno v roce 2002 na omezenou dobu do 31. srpna 2032. Kromě toho ještě existuje právo na odběr podzemní vody jako zdroje sladké vody. Toto právo na využívání vody bylo uděleno v roce 2017 na omezenou dobu do 31.10.2026.

Z předložených rozhodnutí na základě Zákona o vodách nevyplývá, zda existují dopady, které přesahují rakouské hranice a zda by tyto dopady měly úřady zkoumat.<sup>105</sup>

Na dotaz vodoprávní úřad příslušný pro termální lázně Laa an der Thaya (okresní hejtmantství Mistelbach) byl dotázán, zda, popř. jakou formou jsou při schvalovacím řízení zkoumány případné dopady na zdroje termální vody na české straně, uvedl, že pokud přeshraniční zdroje termální vody nejsou předmětem projektu, nebudou se objasňovat ani otázky přeshraničních dopadů.

## II. Odvádění termální vody, která byla použita ke koupání

Odvádění termální vody, která byla použita ke koupání, včetně potřebných zařízení, vyžaduje povolení vodoprávního úřadu v souladu se Zákonem o vodách.<sup>106</sup> Odvádění povrchové a podzemní vody může probíhat přímo nebo nepřímo kanalizací schválenou dle Zákona o

---

<sup>104</sup> Lindner in Oberleitner/Berger, WRG-ON 4.00 § 31c bod 7/1.

<sup>105</sup> Viz rozhodnutí ze dne 1.7.2002, 9-W-0263/8 a rozhodnutí ze dne 26.9.2017, MIW2-WA-05308/002.

<sup>106</sup> Viz § 32 a následující WRG. Směrnice o podzemních vodách 2006/118/ES byla realizována zejména pomocí § 32a WRG. Pro odvádění upravené odpadní vody musí být dodržována také ustanovení Obecné směrnice o emisích odpadních vod (Allgemeinen Abwasseremissionsverordnung), popř. ustanovení Směrnice o omezení emisí odpadních vod, které vznikají při úpravě vody (Verordnung über die Begrenzung von Abwasseremissionen aus der Wasseraufbereitung). Vodoprávním úřadem pro schvalování odvádění vody je obvykle okresní správní úřad. Příslušnost dolnorakouské ministerské předsedkyně zemské vlády vzniká podle § 99 odst. 1 písm. d WRG pouze tehdy, pokud se jedná o odvádění odpadních vod ze sídlišť včetně komerčně-průmyslových a ostatních odpadních vod shromážděných kanalizací, pokud je jmenovitá hodnota kapacity příslušné čistírny odpadních vod vyšší než pro 20.000 obyvatel; k příslušnosti orgánů viz obecně bod 2.3.2.I.

vodách. Za jakých podmínek smí být voda odváděna, posuzuje v každém jednotlivém případě vodoprávní úřad.

Při schvalování dopadů musí být odpovídajícím způsobem aplikována ustanovení týkající se využívání vody (viz bod 2.3.2.I.). Například, jako je tomu také u schvalování využívání vody, musí být provedena zkouška spotřeby, musí být zohledněny skutečné vodohospodářské podmínky a povolení lze udělit pouze na omezenou dobu.<sup>107</sup>

Musí být dodrženy zákazy a omezení.<sup>108</sup> Zejména je třeba vzít v úvahu emisní limity předepsané ve Směrnici o stanovení kvality chemického stavu podzemních vod a ve Směrnici o stanovení kvality chemického stavu povrchových vod.

### III. Reinjekce energeticky využívané termální vody

Z vodohospodářského hlediska musí být termální voda využívaná pro energetické účely odváděna zpět do stejné vodonosné vrstvy (reinjekce) tak, aby byl zachován dobrý kvantitativní stav útvaru podzemní vody.<sup>109</sup> Vyplývá to z požadavku chránit, zlepšovat a sanovat podzemní vodu takovým způsobem, aby nedošlo ke zhoršení kvantitativního a chemického stavu příslušné podzemní vody.<sup>110</sup>

Protože se termální voda z důvodu energetického využití v době jejího opětovného odvodu do stejného útvaru podzemní vody ochladí, je reinjekce vhodná pouze tehdy, pokud nepoškodí přirozené vlastnosti termální vody (teplota, chemismus).<sup>111</sup> Z tohoto důvodu vyžaduje opětovné odvádění povolení vodoprávního úřadu v souladu s právem o vodách.<sup>112</sup>

Povolení reinjekce probíhá ve stejném řízení jako odvádění termální vody, která byla použita ke koupání (viz bod 2.3.2.II.).

---

<sup>107</sup> Viz § 32 odst. 5 WRG.

<sup>108</sup> Viz § 32a WRG.

<sup>109</sup> Sbírka pravidel ÖWAV, str. 10.

<sup>110</sup> Viz § 30c, 32a odst. 3 písm. a WRG.

<sup>111</sup> Sbírka pravidel ÖWAV, str. 21.

<sup>112</sup> Viz § 32 WRG. Vodoprávním úřadem pro schvalování odvádění vody je obvykle okresní správní úřad. Příslušnost dolnorakouské ministerské předsedkyně zemské vlády vzniká podle § 99 odst. 1 písm. d WRG pouze tehdy, pokud se jedná o odvádění odpadních vod ze sídlišť včetně komerčně-průmyslových a ostatních odpadních vod shromážděných kanalizací, pokud je jmenovitá hodnota kapacity příslušné čistírny odpadních vod vyšší než pro 20.000 obyvatel; k příslušnosti orgánů viz obecně bod 2.3.2.I.

### 2.1.3. Zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku 1978 (NÖ Heilvorkommen- und Kurortegesetz)<sup>113</sup>

Podle čl. 12 odst. 1 bod 1 Spolkové ústavy (B-VG) je právní úprava týkající se léčebných ústavů a pečovatelských ústavů spolkovou záležitostí, zatímco vydávání prováděcích zákonů a jejich vykonávání je záležitostí jednotlivých spolkových zemí. Spolkový zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních přestal platit dne 20. dubna 2002 z důvodu nedostatečné potřeby jednotné spolkové úpravy.<sup>114</sup> Podmínky pro uznání pramene jako léčivého pramene, pro povolení využívání léčivého pramene a pro schválení lázeňských léčebe a lázeňských zařízení jsou nyní proto upraveny pouze v předpisech jednotlivých spolkových zemí, jako např. v Dolním Rakousku Zákonem o přírodních léčivých zdrojích a lázních (NÖ Heilvorkommen- und Kurortegesetz).

#### I. Podmínky pro kvalifikaci termální vody jako léčivého pramene

Podle Zákonu o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku jsou léčivé prameny ty, jejichž voda má díky mimořádným vlastnostem a bez jakékoli změny přírodního složení vědecky uznávaný léčivý účinek nebo se tento účinek dá očekávat.<sup>115</sup> Aby bylo možné jej považovat za léčivý pramen<sup>116</sup>, je nutné uznání dolnorakouské zemské vlády. Za tímto účelem musí vlastník léčivého pramene podat tomuto úřadu příslušnou žádost.<sup>117</sup> Žadatel musí tyto podmínky pro uznání léčivého pramene (viz níže) doložit předložením kompletní analýzy vody<sup>118</sup> a písemným znaleckým posudkem, který vypracoval odborný znalec. Pramen smí být uznán jako léčivý pramen, pouze pokud bude prokázáno, že

- je pro zamýšlené terapeutické využití dostatečně vydatný,
- pramenitá voda vykazuje specifické vlastnosti stanovené v příloze I nebo z farmakologického hlediska obsahuje již v minimálních množstvích účinné látky, jejichž minimální množství je stanoveno v příloze I,
- má pramenitá voda bez jakékoli změny přírodního složení vědecky uznávaný léčivý

---

<sup>113</sup> nÖLGBl 7600-0 naposledy pozměněno v nÖLGBl č. 90/2020.

<sup>114</sup> öBGBI I č. 65/2002.

<sup>115</sup> Srov. § 1 odst. 2 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>116</sup> Podle § 4 odst. 1 bod 6 Zákona o lékařských výrobcích (Medizinproduktegesetz) (öBGBI č. 657/1996) nejsou přírodní léčivé zdroje a výtěžky z jednoho přírodního léčivého zdroje ve smyslu § 42a odst. 2 Spolkového zákona o nemocnicích a lázních (Bundesgesetz über Krankenanstalten und Kuranstalten) v tomto zákoně zahrnuty.

<sup>117</sup> Viz. § 2 odst. 1 a 2 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>118</sup> Zde ve smyslu přílohy III a IV Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku; srov. § 2 odst. 3 leg cit.

účinek nebo se tento účinek dá očekávat.<sup>119</sup>

## II. Podmínky pro využívání termální vody jako léčivého pramene

K využívání léčivého pramene je nutné povolení dolnorakouské zemské vlády.<sup>120</sup> Za tímto účelem musí vlastník léčivého pramene nebo osoba oprávněná k užívání léčivého pramene opět podat odpovídající žádost příslušnému úřadu. K žádosti musí být přiložen písemný znalecký posudek odborného znalce, ve kterém je prokázáno splnění podmínek pro povolení k využívání (viz níže).<sup>121</sup> Povolení k využívání smí být uděleno pouze pokud,

- je pramenitá voda uznána jako léčivý pramen,
- bude z hygienického a technického hlediska prokázáno nezávadné jímání léčivého pramene, z hygienického a technického hlediska nezávadné získávání, popř. úprava výtěžků léčivého zdroje,
- v případě využívání léčivého zdroje, který je vázaný na lokalitu, s těkavými látkami nebo s mírně proměnlivým charakterem, které jsou důležité pro léčivý účinek, je nutné zajistit, aby byl minimální obsah dle přílohy I (viz výše) k dispozici také na místě aplikace; v případě minerálních vod určených ke koupelím stačí minimální množství volného oxidu uhličitého ve výši 700 mg na kilogram vody připravené ke koupelím,
- se léčivé prameny zbavují nežádoucích složek vody a nedochází ke změně vlastností relevantních pro léčivý účinek. Toto odstranění složek vody musí být uvedeno u každého záznamu o složení a obsahu vody (např. odsířeno, defluoridováno, odželezněno, sníženo rádiem).<sup>122</sup>

## III. Podmínky pro zprovoznění lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení

Zprovoznění lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení, která využívají léčivý pramen, vyžaduje, bez ohledu na jiné požadované úřední povolení, povolení příslušného okresního správního úřadu (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach).<sup>123</sup> Žadatel musí k žádosti o povolení připojit plány celkového uspořádání stavebního znalce a popisy staveb a provozů, ze kterých je zejména patrný zamýšlený účel

---

<sup>119</sup> Viz. § 3 ve spojení s přílohou I Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>120</sup> Viz. § 6 odst. 1 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>121</sup> Viz. § 6 odst. 3 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>122</sup> Viz. § 6 odst. 2 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>123</sup> Viz. § 11 odst. 1 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.



využití provozních místností, velikost podlahové plochy a vzdušného prostoru a počet lůžek.<sup>124</sup> Ve schvalovacím řízení je třeba vyslechnout příslušné zástupce zájmů lázeňských zařízení a provozovatelů léčivých pramenů, kteří jsou stanoveni zákonem.<sup>125</sup> Povolení k provozování lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení lze udělit, pokud

- bylo uděleno povolení k využívání léčivého pramene,
- bylo prokázáno vlastnictví nebo jiná práva žadatele k užívání lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení, ve kterých je zamýšlen plánovaný provoz,
- jsou již u budov, které mají sloužit pro umístění lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení podle ostatních správních předpisů k dispozici požadovaná povolení,
- jsou pro okamžitý provoz lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení k dispozici potřebné zdravotnické přístroje a technická zařízení, která slouží svému účelu a odpovídají vědeckým poznatkům a provozní zařízení a všechny zdravotnické prostředky a technická zařízení splňují bezpečnostní předpisy,
- dozor nad provozem provádí lékař, který je oprávněn samostatně vykonávat lékařskou profesi a má znalosti v oblasti balneologie a lázeňského lékařství, především musí mít zajištěn certifikát Rakouské lékařské komory o odborném vzdělání v délce nejméně dvou týdnů,
- je lékařská pomoc k dispozici v dostatečném rozsahu kdykoli během aplikace lázeňské terapie,
- je u stacionárních lázeňských léčeben zajištěna mimo dobu aplikace lázeňské terapie první pomoc, kterou poskytnou odborně způsobilé osoby; odborně způsobilými osobami jsou osoby, které absolvovaly kurz první pomoci v rozsahu 16 hodin a základní zdravotnický kurz v rozsahu 40 hodin,
- vůči uchazeči nebo, v případě, že se jedná o právnickou osobu, jejíž zástupce je plnoletý a schopný rozhodovat, neexistují důvody k vyloučení ve smyslu živnostenského zákona z roku 1994 a je patřičně spolehlivý,
- je prokázáno bezvadné a dostatečné zásobování pitnou vodou a likvidace pevného a kapalného odpadu,
- je prokázána existence dostatečného počtu terapeutických pracovníků s požadovanou odbornou kvalifikací s ohledem na účel a rozsah lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení,
- jakékoli další nabízené terapie splňují zákonné požadavky (pro použití výtěžků musí být

---

<sup>124</sup> Viz. § 11 odst. 3 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>125</sup> Viz. § 11 odst. 4 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.



k dispozici povolení k prodeji a léčba musí být prováděna v souladu s principy a uznávanými metodami lékařské vědy),

- neexistují žádné pochybnosti ohledně předpisů týkajících se vnitřního provozu lázeňské léčebny nebo lázeňského zařízení.<sup>126</sup>

#### IV. Povinnosti vlastníka léčivého pramene

Zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku stanoví mimo jiné také povinnosti pro vlastníka léčivého pramene. Vlastník musí především do šesti měsíců po obdržení rozhodnutí o uznání pramene jako léčivého zdroje informovat zemskou vládu o indikacích a léčebných formách aplikace a zároveň nechat provést alespoň každých 20 let kompletní analýzu a alespoň každých 5 let kontrolní analýzu.<sup>127</sup>

##### 2.1.4. Další právní předpisy, které je třeba dodržovat

###### I. Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí z roku 2002 (UVP-G)<sup>128</sup>

Zpřístupnění a využívání termální vody může podléhat povinnosti posuzování vlivů na životní prostředí. V úvahu přichází následující skutkové podstaty posuzování vlivů na životní prostředí přílohy 1 Zákona o posuzování vlivů na životní prostředí:<sup>129</sup>

Těžba:

- Zřizování nových zařízení pro vrty hlubší než 1 000 m na celkové nadzemní ploše nejméně 1,5 ha v chráněných oblastech kategorie A (bod 28)

Vodní hospodářství:

- Čerpání podzemní vody s ročním objemem odběru nebo obohacení nejméně 10 000 000 m<sup>3</sup> (bod 32)

---

<sup>126</sup> Viz. § 11 odst. 2 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>127</sup> Viz. § 15 a 16 Zákona o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

<sup>128</sup> öBGBI č. 697/1993 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 89/2000.

<sup>129</sup> Viz § 3 odst. 1 spolu s přílohou 1 UVP-G.

- Čerpání podzemní vody podle § 55f spolu s § 55g WRG za účelem dosažení dobrého kvantitativního stavu podzemní vody ve vykázaných oblastech, s ročním objemem odběru nebo obohacení nejméně 5 000 000 m<sup>3</sup> (bod 32)
- Zřizování nových zařízení pro vrty v souvislosti se zásobováním vody, které jsou hlubší než 1 000 m, na celkové nadzemní ploše nejméně 1,5 ha v chráněných oblastech kategorie A nebo C (bod 33)
- Dálkové vodovody o délce nejméně 100 km v chráněných oblastech kategorie C (bod 34)
- Čističky odpadních vod se jmenovitou hodnotou pro nejméně 150 000 ekvivalentních obyvatel<sup>10</sup>) (bod 40)
- Čističky odpadních vod v chráněných oblastech kategorie A nebo C se jmenovitou hodnotou pro více než 100 000 ekvivalentních obyvatel<sup>10</sup>), pokud je jmenovitý objem vody větší než Q95% vodního recipientu na přírodním místě (bod 40)

Vodní elektrárny jsou v Zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí přiřazeny vodohospodářskému řízení (bod 30 a následující). Geotermální zařízení, kromě hloubkových vrtů, které jsou hlubší než 1.000 m (bod 28 a 33), nejsou v Zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí podchyceny (geotermální řízení nespádají pod energeticko-hospodářskou skutkovou podstatu v bodě 4 „tepelné elektrárny a ostatní spalovací zařízení“).<sup>130</sup>

Bod 28 je relevantní pro vrty určené k získávání geotermální energie. Hloubkové vrty podle bodu 33 slouží zásobování vody a doplňují tak skutkovou podstatu o odběru podzemní vody v bodě 32.<sup>131</sup>

U projektu, kde je posuzování vlivů na životní prostředí povinné, musí být provedena kontrola vlivů na životní prostředí zemskou vládou.<sup>132</sup>

Řízení, které se zabývá posuzováním vlivů na životní prostředí, představuje koncentrovaný schvalovací proces, při kterém jsou aplikována všechna relevantní schvalovací ustanovení všech procesních zákonů (spolkové a zemské zákony, tudíž také MinroG, WRG, Zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku a Stavební řád v Dolním Rakousku).

---

<sup>130</sup> Schmelz/Schwarzer, UVP-G-ON 1.00 bod 4 až 6 a bod 4 UVP-G.

<sup>131</sup> Schmelz/Schwarzer, UVP-G-ON 1.00 bod 28 a bod 33 UVP-G.

<sup>132</sup> Viz § 3 odst. 1, 39 odst. 1 UVP-G.

Přípustnost projektu je tedy ujednána v jednom jediném rozhodnutí.<sup>133</sup>

## II. Zákon o lesích z roku 1975 (ForstG)<sup>134</sup>

Zpřístupnění nebo využívání termální vody může mít také vliv na lesní hospodářství. V takovém případě je nutné dodržovat předpisy Zákona o lesích. V případě jakéhokoli mýcení (tím se rozumí využití lesní půdy pro jiné účely než pro lesní kulturu) nebo kácení je nutné získat povolení podle Zákona o lesích.<sup>135</sup> Pro udělení tohoto povolení je příslušný okresní správní úřad (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach).

## III. Zákon o nakládání s odpady z roku 2002 (AWG)<sup>136</sup> a Zákon o sanaci starých zátěží (ALSAG)<sup>137</sup>

Pokud při zpřístupňování nebo využívání termální vody vznikají odpady (např. vytěžený materiál, kal atd.), které nelze ve smyslu MinroG kvalifikovat jako těžební odpad (viz bod 2.3.1.VII.), je nutno zohlednit ustanovení Zákona o nakládání s odpady a vyhlášek, které z něj vychází, zejména Vyhláška o skládkách z roku 2008<sup>138, 139</sup>. Mimo jiné je třeba dodržovat to, že je pro nakládání a sběr odpadu obecně vyžadováno podle Zákona o nakládání s odpady povolení a zpracování odpadů smí probíhat pouze v zařízení na zpracování odpadu. Pro zařízení na zpracování odpadu je zpravidla nutné podle Zákona o nakládání s odpady povolení, které vydává (dolnorakouská) ministerská předsedkyně zemské vlády.<sup>140</sup>

Pokud musí být odpady, které vznikly v průběhu stavebních prací, ve smyslu Zákona o nakládání s odpady např. uskladněny na skládku, pak musí být podle Zákona o sanaci starých zátěží zaplacen poplatek za sanaci zátěže.<sup>141</sup>

## IV. Živnostenský zákon z roku 1994 (GewO)<sup>142</sup>

Zřizování a provoz termálních lázní podléhá Živnostenskému zákonu. Jedinou výjimkou jsou

---

<sup>133</sup> Srov. § 3 odst. 3 UVP-G.

<sup>134</sup> öBGBI č. 440/1975 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 56/2016.

<sup>135</sup> Viz zejména § 18, 85 ForstG.

<sup>136</sup> öBGBI I č. 102/2002 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 71/2019. Zákon o nakládání s odpady a související právní předpisy o odpadech realizují zejména požadavky Rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES, včetně všech dceřiných směrnic.

<sup>137</sup> öBGBI č. 299/1989 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 104/2019.

<sup>138</sup> öBGBI II č. 39/2008, naposledy pozměněno v öBGBI II č. 291/2016.

<sup>139</sup> Odpad je ve smyslu § 2 odst. 1 AWG movitý majetek, kterého se chce majitel zbavit nebo se ho zbavil nebo nakládání s ním, sběr, skladování je nezbytné z hlediska veřejných zájmů.

<sup>140</sup> § 24a, 37 AWG.

<sup>141</sup> öBGBI č. 299/1989, naposledy pozměněno v öBGBI II č. 104/2019. Viz zpoplatněné činnosti jako např. uložení odpadů na skládku § 3 ALSAG.

<sup>142</sup> öBGBI č. 194/1994 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 65/2020.

pouze lázeňské léčebny; ty spadají do oblasti působnosti Spolkového zákona o nemocnicích a lázeňských zařízeních (viz bod 2.3.3).<sup>143</sup> Pro zřízení a provozování koupaliště, je nutné povolení podle Živnostenského zákona. Toto povolení uděluje příslušný okresní správní úřad (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach).<sup>144</sup> Povolení podle Živnostenského zákona vyžadují v zásadě rovněž zařízení, pomocí kterých se podzemní, popř. termální voda využívá pro geotermální účely.

Je však třeba rozlišovat, pokud výroba tepla (např. pro účely vytápění) podléhá Živnostenskému zákonu, zatímco těžba a provozování elektroenergetických společností je z Živnostenského zákona vyjmuta.<sup>145</sup> Těžba je upravena Zákonem o nerostných surovinách (MinroG). Provozování elektroenergetických společností spadá do působnosti Energetického zákona 2010 (EIWOG) a příslušných prováděcích zákonů spolkových zemí (srov. Dolnorakouský zákon o elektrické energii - das Niederösterreichische Elektrizitätswesengesetz - pro tento region).<sup>146</sup> Pokud se tedy geotermální energie přemění na elektrický proud, pak zde bude existovat elektroenergetická společnost nepodléhající Živnostenskému zákonu. Schvalovací režim dle Energetického zákona platí i v případě, pokud je elektrická energie vyráběna v zařízeních pro kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie, ale i u takových „zařízení s dvojitou funkcí“ na získávání a prodej tepla je požadováno povolení v souladu s Živnostenským zákonem.<sup>147</sup>

U zařízení na výrobu elektrické energie, která slouží k získávání a prodeji tepla a ekonomicky a technicky souvisí s touto činností, není ovšem vyžadováno schválení zařízení dle Živnostenského zákona, pokud dochází ke schvalování podle jiných spolkových předpisů (např. také podle WRG) a charakter zařízení je zachován jako zařízení na výrobu elektrické energie.<sup>148</sup> Tato výjimka ze schvalovací povinnosti dle Živnostenského zákona slouží ke zjednodušení správního řízení tím, že se zamezí několikanásobnému schvalování. Požadavek na jedno (osobní) živnostenské oprávnění k výkonu živnostenské činnosti tímto zůstává nedotčen.<sup>149</sup>

V případě zařízení, u kterých je vyžadováno povolení podle Živnostenského zákona, a pro jejichž zřízení, provozování nebo změnu je nutné povolení (např. pro mýcení podle Zákona o

---

<sup>143</sup> Viz § 2 odst. 1 bod 11 GewO.

<sup>144</sup> Viz § 74 odst. 2 GewO.

<sup>145</sup> Viz. § 2 odst. 1 bod 6 a 20 GewO. Výroba elektrické energie pro osobní spotřebu nespadá pod výjimku bodu 20. Pokud provozovatel živnosti vyrábí energii pro vlastní potřebu (jako konečný spotřebitel), podléhá pak předpisům Živnostenského zákona.

<sup>146</sup> öBGBI I č. 110/2010, naposledy pozměněno öBGBI I č. 17/2021 a nÖLGBI LGBI. 7800-0, naposledy pozměněno LGBI. č. 90/2020.

<sup>147</sup> Gruber/Pallege-Barfuß, GewO<sup>7</sup> § 2 bod 143; VwGH 30.11.2006, 2005/04/0168.

<sup>148</sup> Viz. § 74 odst. 5 GewO.

<sup>149</sup> Reithmayer-Ebner in Ennöckl/Raschauer/Wessely, GewO § 74 bod 71.

lesích) také podle jiných správních předpisů spolkového státu, odpadají ve smyslu zjednodušení správního řízení samostatná povolení podle těchto dalších správních předpisů. Živnostenský úřad musí v rámci koncentrovaného schvalovacího řízení uplatnit při udělování povolení pro zařízení dle Živnostenského zákona hmotně právní schvalovací předpisy těchto zákonných ustanovení a toto povolení pro zařízení platí také jako odpovídající povolení v souladu s ostatními správními předpisy spolkového státu.<sup>150</sup> Společné uplatňování ustanovení WRG je ovšem omezeno na určitá opatření, např. na geotermální a vodní tepelná čerpadla (§ 31c odst. 5 WRG 1959<sup>151</sup>) a vypouštění odpadních vod do vodních zdrojů pomocí nezbytných zařízení nebo skladování látek, které mohou mít za následek, že při jejich pronikání (prosakování) do půdy může dojít ke znečištění podzemních vod.<sup>152</sup>

Pro provozování koupaliště musí provozovatel předložit u místně příslušného okresního správního úřadu (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach) odpovídající ohlášení živnosti. V rámci ohlášení živnosti musí být mimo jiné také předložen doklad o způsobilosti vykonávat živnost (např. vysvědčení o maturitní zkoušce, popř. osvědčení o kvalifikaci, potvrzení o školení nebo zaměstnání).<sup>153</sup>

#### V. Zákon o hygieně v lázních a bazénech („BHyG“)<sup>154</sup>

Hygienické požadavky na kvalitu vody ke koupání se řídí podle požadavků BHyG<sup>155</sup> a Směrnice o hygieně v lázních a bazénech z roku 2012 („BHyGV“).<sup>156</sup>

Pro zřízení koupališť je nutné povolení okresního správního úřadu (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach). Pro zprovoznění krytých bazénů se vyžaduje samostatné povolení.<sup>157</sup>

#### VI. Zákon o ochraně přírody v Dolním Rakousku z roku 2002 (NÖ NaturschutzG)<sup>158</sup>

Při zpřístupňování a využívání termální vody včetně k tomuto účelu potřebných zařízení, staveb atd. je nutné dodržovat také Zákon o ochraně přírody v Dolním Rakousku. Např. zařízení pro

---

<sup>150</sup> § 359b GewO.

<sup>151</sup> Geotermální a vodní tepelná čerpadla neodebírají ve smyslu § 31c WRG podzemní vodu, nýbrž pomocí uzavřeného systému využívají z vody tepelnou energii. Geotermální využívání s odběrem podzemní vody není do koncentrovaného schvalovacího řízení dle § 359b GewO zahrnuto.

<sup>152</sup> Viz. § 356b odst. 1 GewO.

<sup>153</sup> Viz. zejména § 8, 16 GewO.

<sup>154</sup> öBGBI č. 254/1976 naposledy pozměněno v öBGBI I č. 64/2009.

<sup>155</sup> öBGBI č. 254/1976.

<sup>156</sup> öBGBI II č. 321/2012.

<sup>157</sup> Viz § 3, 4 BHyG.

<sup>158</sup> nÖLGBI 5500-11 naposledy pozměněno v nÖLGBI č. 90/2020.

těžbu surovin, stavby a výkopy mimo místní oblast tak podléhají podle Zákona o ochraně přírody jedné schvalovací povinnosti. Toto povolení uděluje příslušný okresní správní úřad (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach).<sup>159</sup>

Kromě toho musí být při realizaci určitých projektů (projekty, které nejsou bezprostředně spojené se správou evropského chráněného území nebo ty, které k tomu nejsou zapotřebí a které by mohly jednotlivě nebo v souvislosti s jinými plány nebo projekty významně ovlivnit evropské chráněné území [např. vrty za účelem získávání termální vody]), které se nachází na vymezeném evropském chráněném území („Natura 2000“), ke kterému částečně patří projekt ve zkoumaném regionu,<sup>160</sup> provedeno posouzení o vlivu na životní prostředí.<sup>161</sup> V rámci schvalovacího řízení posuzuje příslušný okresní správní úřad (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach) slučitelnost projektu s cíli zachování dotčeného evropského chráněného území, zejména ochranu a obnovu příznivého stavu přírodních biotopů a volně žijících druhů zvířat a rostlin v této oblasti.

Povolení podle Zákona o ochraně přírody může být v zásadě uděleno pouze tehdy, pokud z posouzení vlivu na životní prostředí vyplyne, že oblast jako taková nebude významně narušena.<sup>162</sup> Pokud by měla být oblast jako taková výrazně narušena, pak je nutné zvážit alternativní řešení. Pokud takové řešení není k dispozici, může být projekt schválen pouze v případě, pokud to ospravedlňují závažné důvody ve veřejném zájmu, který převažuje (zvážení zájmů). V tom případě je nutné provést nezbytná kompenzační opatření, aby byla chráněna globální soudržnost evropského chráněného území. Evropská komise musí být o těchto opatřeních informována.<sup>163</sup>

## VII. Stavební zákon v Dolním Rakousku z roku 2014 (NÖ BauO)

Pro zřízení staveb (např. termální lázně, zařízení pro geotermální využívání atd.) je nutné získat podle Stavebního zákona v Dolním Rakousku<sup>164</sup> stavební povolení.<sup>165</sup> Všechny stavby a zařízení musí odpovídat předpisům podle Stavebního zákona. Mnoho dolnorakouských obcí delegovalo tyto záležitosti, které měla vykonávat místní stavební policie, týkající se podnikatelských

---

<sup>159</sup> Viz § 7 odst. 1 Zákona o ochraně přírody v Dolním Rakousku.

<sup>160</sup> Zkoumaná oblast studie hraničí s evropským chráněným územím „Westliches Weinviertel“ a s evropským chráněným územím „Weinviertler Klippenzone“.

<sup>161</sup> Viz § 9 a 10 Zákona o ochraně přírody v Dolním Rakousku. Posouzení vlivů na životní prostředí se provádí na základě požadavků Směrnice o přírodních stanovištích fauny a flóry 92/43/ EHS (Fauna-Flora-Habitat-Richtlinie), a Směrnice na ochranu ptáků 2009/147/ES (Vogelschutz-Richtlinie).

<sup>162</sup> Viz § 10 odst. 3 a 4 Zákona o ochraně přírody v Dolním Rakousku.

<sup>163</sup> Viz § 10 odst. 5, 6 a 7 Zákona o ochraně přírody v Dolním Rakousku.

<sup>164</sup> nÖLGBl č. 1/2015 naposledy pozměněno v nÖLGBl č. 53/2018.

<sup>165</sup> Viz § 14ff NÖ BauO.

provozoven, a u kterých je vyžadováno schválení okresním hejtmanstvím (viz bod 2.3.2), na místě příslušná okresní hejtmanství.<sup>166</sup> To znamená, že v těchto případech nevyřizují stavební záležitosti samotné obce (starostové), ale okresní hejtmanství, což vede k další (viz bod 2.3.4.1. a IV.) koncentraci řízení.

Obec Laa an der Thaya není v této vyhlášce uvedena, proto musí být jakékoli stavební řízení schvalováno starostou jako stavebním úřadem prvního stupně.

## 2.2. Správní praxe ve vztahu k využívání termální vody v Rakousku

### 2.2.1. *Příslušnost správních orgánů*

Orgány, které jsou příslušné pro zpřístupnění a využívání termální vody jsou

- Spolková ministryně zemědělství, regionů a cestovního ruchu jako báňský úřad,
- Okresní správní úřad (v závislosti na lokalitě je to okresní správní úřad Hollabrunn, Korneuburg nebo Mistelbach) jako vodoprávní úřad (za určitých okolností přichází v úvahu také dolnorakouská ministerská předsedkyně zemské vlády nebo spolková ministryně zemědělství, regionů a cestovního ruchu jako vodoprávní úřad – podrobně viz bod 2.3.2.1.) a také
- Dolnorakouská zemská vláda jako orgán příslušný pro Zákon o přírodních léčivých zdrojích a lázních v Dolním Rakousku.

### 2.2.2. *Princip one stop shop*

Využívání termální vody vyžaduje, jak je uvedeno v bodě 2.3., četná povolení podle spolkových a zemských předpisů vyplývajících ze zákona. Za účelem zjednodušení správního řízení a zamezení udělení opakovaných povolení, stanoví správní předpisy ve smyslu principu one stop shop koncentraci řízení. Místo samostatných povolení pro každou jednotlivou právní oblast může být projekt někdy realizován pouze s jedním povolením, které zahrnuje také hmotněprávní požadavky ostatních předpisů na udělení povolení. Tato obsáhlá koncentrace řízení existuje v souvislosti s využíváním termální vody, podle platného právního stavu však pouze v rámci řízení podle Zákona o posuzování vlivů na životní prostředí nebo Živnostenského

---

<sup>166</sup> Vyhláška o delegování stavebních záležitostí v Dolním Rakousku z roku 2017 (NÖ Bau-Übertragungsverordnung 2017 NÖ BÜV 2017, nÖLGBI č. 87/2016 ve znění nÖLGBI 80/2020).



zákona (viz bod 2.3.4.I. a IV.)

Princip „one stop shop“ je zakotven ve Směrnici EU o energii z obnovitelných zdrojů, která se vztahuje také na využívání geotermální energie.<sup>167</sup> Směrnice ukládá členským státům povinnost vytvořit jedno úřední kontaktní místo určené pro schvalování zařízení na výboru energie z obnovitelných zdrojů, které bude v rámci jednoho schvalovacího řízení vyřizovat všechna řízení vyžadovaná pro tato zařízení.<sup>168</sup> V Rakousku mají tuto povinnost realizovat spolkové země v rámci svých kompetencí v oblasti elektrické soustavy, konkrétní prováděcí opatření však ještě nejsou známa. Lhůta pro realizaci směrnice končí 30. června 2021.

Kromě hmotněprávních výslovně standardizovaných koncentrací řízení stanoví podpůrně Obecné správní procesní právo (AVG)<sup>169</sup> koncentraci řízení, která může alespoň částečně uplatnit princip „one stop shop“.

AVG na jedné straně stanoví, že orgán může z moci úřední nebo na žádost sloučit několik správních záležitostí do společného řízení a rozhodnutí nebo je *může* opět oddělit.<sup>170</sup> Podmínkou spojení řízení je, že je stejný orgán věcně a místě příslušný pro všechny správní záležitosti, které mají být sloučeny, a ve všech těchto řízeních uplatnil AVG.<sup>171</sup> To, zda budou řízení spojena, záleží na uvážení orgánu (fakultativní spojení řízení). Při rozhodování o spojení řízení se orgán musí řídit aspekty účelnosti, rychlosti, jednoduchosti a úspory nákladů.<sup>172</sup>

Na druhou stranu AVG stanoví, že  *má*  orgán řízení spojovat do společného řízení a rozhodnutí a zkoordinovat jej s řízeními, která jsou vedena u jiných orgánů, pokud správní předpisy vyžadují pro jeden projekt několik povolení, schválení nebo ohlášení a požádá se o něj v rámci jednoho řízení (obligatorní spojení řízení). Vedení odděleného řízení je však přípustné, pokud je to v zájmu účelnosti, rychlosti, jednoduchosti a úspory nákladů.<sup>173</sup> To lze předpokládat tehdy, pokud již by bylo možné udělit jediné (jediná) povolení, které by se však značně zpozdilo čekáním na nejsložitější část řízení.<sup>174</sup>

V případě termálních lázní „Laa an der Thaya“ nedošlo ke koncentraci řízení, termální lázně

---

<sup>167</sup> Směrnice (EU) 2018/2001 na podporu využívání energie z obnovitelných zdrojů.

<sup>168</sup> Viz čl. 16 Směrnice o energii z obnovitelných zdrojů.

<sup>169</sup> Obecný správní procesní zákon z roku 1991 (Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991), BGBl 51/1991 (WV).

<sup>170</sup> § 39 odst. 2 AVG.

<sup>171</sup> Hengstschläger/Leeb, AVG § 39 bod 30 (stav k 1.7.2005, rdb.at).

<sup>172</sup> § 39 odst. 2 poslední věta AVG; Hengstschläger/Leeb, AVG § 39 bod 29 (stav k 1.7.2005, rdb.at).

<sup>173</sup> § 39 odst. 2b AVG.

<sup>174</sup> Hengstschläger/Leeb, AVG § 39 bod 32 (stav k 1.7.2005, rdb.at).



mají několik povolení v souladu s MinroG, příp. WRG (viz bod 2.3.1.I. a 2.3.2.I.).

### 2.2.3. *Druhy řízení a doba trvání řízení*

Vybudování termálního vrtu, využívání termální vody a následné odvádění použité termální vody je povoleno v rámci správního schvalovacího řízení.

Vedle schvalovacího řízení existují jak v MinroG, tak ve WRG oznamovací řízení. V rámci oznámení je povinnost informovat např. o zřízení a zrušení těžebních provozů nebo se v rámci oznamovacího řízení schvalují určitá zařízení pro využívání tepla z vodních zdrojů.<sup>175</sup>

Doba trvání schvalovacího řízení závisí na různých faktorech, jako je např. rozsah projektu nebo umístění projektu. Důležitým aspektem pro rychlou realizaci řízení je ale v každém případě předložení projektových dokumentů ze strany žadatele o povolení, které jsou vyhovující a odpovídají zákonným ustanovením.<sup>176</sup>

Podle § 73 AVG jsou orgány obecně povinny vydat rozhodnutí o žádostech bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců od jejich přijetí. Pokud ve spojených řízeních (§ 39 odst. 2b) vyplývají z příslušných právních předpisů odlišné lhůty, kdy je třeba vydat rozhodnutí, je rozhodující lhůta, která uplyne jako poslední.

## 2.3. Právní předpisy o využívání termální vody v České republice

### 2.3.1. *Právní základy pro využívání termální vody*

Úvodem tohoto stanoviska uvádíme nejdůležitější prameny práva upravující schvalovací řízení týkající se využívání s termální vody na území České republiky.

V rovině ústavního pořádku České republiky je povolování nakládání s vodami dotčeno zejména článkem 7 Ústavy, který zní: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a o ochranu přírodního bohatství*“ a článkem 35 Listiny základních práv a svobod, odst. 1 a 3, který zní: „*Každý má právo na příznivé (přirozené) životní prostředí*“ a „*Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem*“.

---

<sup>175</sup> Viz § 108 MinroG a § 31c odst. 5 spolu s § 114 WRG.

<sup>176</sup> Viz. [https://www.noegv.at/noe/Wasser/recht\\_bewilligung.html](https://www.noegv.at/noe/Wasser/recht_bewilligung.html) (náhled 12.03.2021).

Tyto výše uvedené obecné principy dávají základ, resp. určují základní východiska pro rozhodování příslušných orgánů v rámci schvalovacího procesu nakládání s vodami.

Základním právním předpisem upravujícím právní poměry při nakládání s vodami na území České republiky je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) („Vodní zákon“). Vodní zákon upravuje hmotněprávní a procesněprávní rovinu při nakládání s vodami na území České republiky. Vodní zákon je obecným předpisem, který tvoří rámec pro interpretaci dalších relevantních právních předpisů a pravidla v něm obsažená se promítají do dalších institutů a procesů souvisejících s nakládáním s vodami na území České republiky. Účel a cíle Vodního zákona korespondují s účely a cíli uvedenými v Rámcové směrnici pro oblast vodní politiky.

Pro oblast zvláštních typů vod je určující zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon) („Lázeňský zákon“) spolu s příslušnými prováděcími předpisy a zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) („Horní zákon“).

Předmětem Lázeňského zákona je především ochrana, využívání a vyhledávání přírodních léčivých zdrojů a zdrojů minerálních vod, které jsou považovány za zvláštní typ vod. Jejich status je těmto přírodním zdrojům přiřazen na základě osvědčení, které bylo vydáno Ministerstvem zdravotnictví. Určujícím faktorem pro vydání osvědčení jsou chemicko-fyzikální vlastnosti těchto zdrojů. Právní úprava obsažená v Lázeňském zákoně reflektuje specifické vlastnosti těchto vod spolu s jejich možným využitím, které by mělo převážně směřovat k léčebným a dietetickým účelům a zároveň být co možná nejvíce šetrné k těmto zdrojům s ohledem na jejich citlivost vůči vnějším zásahům.

Pro účely nakládání s vodami je Horní zákon možné považovat za předpis, který se věnuje jen poměrně úzké množině vztahů týkajících se zvláštního typu vod. Povaha těchto vod je natolik specifická svým výskytem nebo složením, že spadají do působnosti Horního zákona, jehož předmětem je ochrana a využívání nerostného bohatství spolu se souvisejícími činnostmi. Předmětem Horního zákona je především ochrana vod, které jsou označeny za státem vlastněné nerostné suroviny a důlní vody.

Nerostnou surovinou mohou být dle zákonné úpravy mineralizované vody, z nichž lze navazujícím procesem získávat státem vlastněné nerostné suroviny. Tyto mineralizované vody jsou samy státem vlastněnou nerostnou surovinou. Za nerostnou surovinu se naopak nepovažují přírodní léčivé vody a přírodní stolní minerální vody, a to i v případě, že by jinak

splňovaly charakteristiku mineralizované vody. Uvedené zdroje a ložiska se smíšeným charakterem tak zůstávají v působnosti Lázeňského zákona. Zvláštností ložisek státem vlastněných nerostných surovin je dále ta skutečnost, že jsou ze zákona ve vlastnictví státu.

Důlní voda je charakteristická svým výskytem v hlubinných a povrchových dolech, nikoliv složením. Za jednu z nejzásadnějších odlišností od obecné úpravy lze považovat zákonné oprávnění pro společnost provádějící hornickou činnost užívat bezúplatně důlní vody pro vlastní potřebu.

### 2.3.2. *Nakládání s vodou dle veřejného práva*

Voda je věcí a veřejným statkem. Voda není předmětem vlastnictví a kdokoli ji může užívat. Pro užívání a odběr vody existují pravidla stanovená především Vodním zákonem.

#### I. Typové rozlišení vod

Vodu nacházející se v přírodě lze typově rozlišovat zejména na vodu povrchovou a vodu podzemní.

Mimo výše uvedené rozdělení lze v souladu s relevantní právní úpravou dále rozlišovat tzv. zvláštní typy vod. Tato zvláštnost vody se projevuje ve dvou rovinách. Předně je tato zvláštnost dána specifickými vlastnostmi vody. Dále je tato zvláštnost dána odlišným právním režimem, pokud jde o využívání a nakládání s těmito vodami.

Vodní zákon považuje za zvláštní typy vod takové vody, které jsou státem vlastněnými nerostnými surovinami, přírodními léčivými zdroji, zdroji přírodních minerálních vod a důlními vodami dle Horního zákona a Lázeňského zákona. Pokud jde o státem vlastněné nerostné suroviny, přírodní léčivé zdroje a zdroje minerálních vod, vztahuje se na ně Vodní zákon pouze v případě, že to zvláštní předpisy, například tedy Lázeňský zákon připouští. O otázkách týkajících se nakládání se zvláštními typy vod, konkrétně s přírodními léčivými zdroji a se zdroji minerálních vod blíže pojednává kapitola 4 tohoto stanoviska.

#### II. Obecné a zvláštní využívání vody

Podle druhu nakládání s vodami lze rozlišovat obecné využívání vody a zvláštní využívání vody.

O obecné nakládání s vodami jde v případě nakládání s vodami povrchovými pro vlastní potřebu a bez užití zvláštního technického zařízení. Pro obecné nakládání s vodami platí, že každý může bez povolení anebo souhlasu příslušného orgánu povrchové vody odebírat nebo s

nimi jinak nakládat. Z hlediska možného narušení vodních poměrů se jedná o drobné činnosti, při nichž by nemělo docházet k ohrožení zájmů chráněných Vodním zákonem. Při obecném nakládání s vodami nelze ohrožovat jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, narušovat zdravotní prostředí, zhoršovat odtokové poměry, poškozovat břehy, vodní díla apod.

V ostatních případech, nejde-li tedy o obecné nakládání s vodami, jde o zvláštní nakládání s vodami. Ke zvláštnímu nakládání s vodami je potřeba povolení příslušného orgánu. O zvláštní nakládání s vodami půjde zejména v případě odběru vody přesahující vlastní potřebu nebo při jiném specifickém nakládání s vodami například; vzdouvání vody, akumulace, využívání energetického potenciálu, čerpání za účelem snížení hladiny, umělé obohacování podzemních zdrojů apod.

### III. Vodoprávní řízení za účelem vydání povolení

Obecně platí, že povolení k nakládání s vodami se vydává v rámci vodoprávního řízení. Na vodoprávní řízení lze pohlížet jako na zvláštní správní řízení. Vodoprávní řízení směřující k vydání povolení k nakládání s vodami je vždy zahajováno žádostí, přičemž okamžikem zahájení je den, kdy žádost dojde věcně a místně příslušnému orgánu. Příslušný orgán je v průběhu řízení z podstaty věci vázán účelem nakládání s vodami uvedeným právě v žádosti.

Povolení k nakládání s vodami je svou povahou nenárokové a současně nezakládá jakoukoliv garanci na to, že bude z technického hlediska možné jej využívat. Jinými slovy, přírodní podmínky nemusí umožnit oprávněnému realizaci nakládání s vodami uvedeného v povolení.

#### 2.3.3. *Nakládání s vodou v souladu s předpisy Lázeňského zákona a povolení těchto činností*

##### I. Kvalifikace minerální vody jako přírodního léčivého zdroje

Účelem Lázeňského zákona je vytvoření právních předpokladů pro účinnou ochranu a racionální využívání přírodních léčivých zdrojů určených k lázeňské léčbě a zdrojů přírodních minerálních vod, které jsou pro své přirozené chemické složení a fyzikální vlastnosti vhodným dietetickým nápojem.<sup>177</sup>

Přírodní léčivý zdroj obsahuje tři v přírodě se samostatně (odděleně) nebo společně vyskytující

---

<sup>177</sup> § 2 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech (Lázeňský zákon)

se složky, které mají takové vlastnosti, pro něž je lze léčebně využít.

První ze složek, která může být osvědčena jako přírodní léčivý zdroj, je přirozeně se vyskytující minerální voda. Druhou ze složek, která může být osvědčena jako přírodní léčivý zdroj, je přirozeně se vyskytující plyn, resp. zřidelný plyn, který vyvěrá přímo z podloží nebo doprovází minerální vody. Třetí ze složek, která může být osvědčena jako přírodní léčivý zdroj, je přirozeně se vyskytující peloid. Peloidem se rozumí rašelina, slatina nebo bahno.<sup>178</sup>

Na území České republiky se nachází velké množství zdrojů minerálních vod, ovšem ne všechny jsou vhodné nebo využitelné k léčebným účelům. Lázeňský zákon z tohoto důvodu uděluje Ministerstvu zdravotnictví působnost k ověření, zda konkrétní zdroj splňuje požadavky na vlastnosti léčivého zdroje, a o tomto vydává Ministerstvo zdravotnictví tzv. osvědčení (uznání).

## II. Organizace v oblasti veřejné správy

Samotné osvědčení o zdroji nestačí k tomu, aby ten, na jehož návrh bylo osvědčení vydáno, popř. jiný subjekt, mohl zdroj také využívat. Vedle udělení tohoto osvědčení je využívání zdroje podmíněno vydáním povolení k využívání zdroje ve formě rozhodnutí, které je vydáno ve správním řízení. Jedná se o řízení zahájené na žádost, která se podává u Ministerstva zdravotnictví.

Pro vydání povolení k využívání musí být splněny následující podmínky:

- a) Ministerstvo zdravotnictví vydalo osvědčení o zdroji (uznání); a
- b) žadatel o vydání povolení k využívání zdroje předložil Ministerstvu zdravotnictví žádost, která obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti.

## III. Podmínky pro využívání zdroje podle Lázeňského zákona

Ministerstvo zdravotnictví při vydávání povolení k využívání zdroje dbá během řízení na to, aby byl tento léčivý zdroj využíván šetrně a na to, aby byly výtěžky ze zdroje, tedy zejména minerální voda využívány především k léčebným a dietetickým účelům.

Výše uvedených cílů dosáhne Ministerstvo zdravotnictví tím, že v rozhodnutí o povolení k

---

<sup>178</sup> STANĚK, Jaroslav. Lázeňský zákon: komentář. [Das Kurortegesetz. Ein Kommentar] Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-900-5

využívání zdroje stanoví v odpovídajícím měřítku způsob, rozsah a podmínky využívání zdroje.

Mimo podmínky využívání zdroje stanovené v rozhodnutí o povolení k využívání zdroje je držitel povolení dále zejména povinen:

- a) oznámit neprodleně Ministerstvu zdravotnictví a příslušnému celnímu úřadu zahájení využívání léčivého zdroje, tzn. datum, kdy držitel povolení začal na základě vydaného povolení k využívání skutečně léčivý zdroj využívat;
- b) udržovat v řádném stavu zařízení určená k zabezpečení využívání a ochrany léčivého zdroje; na tuto povinnost navazuje i omezení, spočívající v tom, že je držitel povolení oprávněn provádět zásahy a úpravy na jímacím zařízení pouze se souhlasem Ministerstva zdravotnictví;
- c) zajistit hydrologický a hydrogeologický dohled nad zdrojem a sledování chemických, fyzikálních, mikrobiologických a radiologických vlastností léčivého zdroje a výtěžků a jejich zdravotní nezávadnost;
- d) schválenými laboratořemi (tzv. referenčními laboratořemi) pro přírodní léčivé zdroje nechat v rozsahu a četnosti určené v povolení k využívání zdroje ověřovat kvalitu léčivého zdroje a kvalitu výtěžků při jeho získávání, dopravě, případném skladování a u přírodního léčivého zdroje i při použití k balneologickým účelům;
- e) přijmout opatření k zabezpečení využívání léčivého zdroje a jeho ochrany a opatření stanovená k odstranění zjištěných závad;
- f) dbát pokynů osob uvedených při provádění dozoru nad využíváním a ochranou léčivého zdroje; těmito osobami jsou zejména zaměstnanci Ministerstva zdravotnictví pověřeni plněním úkolů dozoru nad dodržováním opatření při využívání léčivých zdrojů;
- g) poskytovat údaje potřebné pro vedení registru přírodních léčivých zdrojů a registru zdrojů přírodních minerálních vod, který spravuje Ministerstvo zdravotnictví;
- h) oznamovat Ministerstvu zdravotnictví údaje o skutečném množství výtěžku ze zdroje do 15. dne každého kalendářního měsíce za uplynulý kalendářní měsíc;
- i) pro výtěžky z přírodního léčivého zdroje používat jen takové obaly a obalové materiály, které nemění vlastnosti výtěžků a nemají nepříznivé účinky na lidské zdraví;

- j) umožnit za úhradu provozních nákladů využívání příslušného léčivého zdroje dalšímu uživateli; tato povinnost postihuje držitele povolení pouze v případě, kdy je vydatnost přírodního léčivého zdroje dostatečná na to, aby Ministerstvo zdravotnictví povolilo využívání přebytečné kapacity zdroje dalšímu držiteli povolení;
- k) umožnit oprávněným osobám vstup na pozemky, do staveb a zařízení a umožnit jim provedení potřebných šetření a odběr vzorků; oprávněné osoby jsou zaměstnanci Ministerstva zdravotnictví, kteří vykonávají dozor, zaměstnanci příslušného vodoprávního úřadu, zaměstnanci schválené laboratoře pro přírodní léčivé zdroje, popř. také další osoby, které jsou pověřené Ministerstvem zdravotnictví k vyhledávání a průzkumu přirozeně se vyskytujících zdrojů minerálních vod, plynů a peloidů; a
- l) umožnit bezplatný odběr minerální vody z léčivého zdroje fyzickým osobám pro jejich osobní potřebu a volný přístup k tomuto odběru, stanoví-li tak povolení k využívání zdroje. Tato povinnost se týká pouze případů, kdy je zdrojem přírodní minerální voda a kdy jde současně i o zdroj historicky přístupný a využívaný veřejností; tuto skutečnost osvědčí Ministerstvo zdravotnictví v povolení k využívání zdroje.<sup>179</sup>

Držitel povolení je dále povinen předložit Ministerstvu zdravotnictví nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí právní moci povolení k využívání zdroje dokumentaci stavby pro využívání léčivého zdroje určenou pro územní řízení u příslušného stavebního úřadu za účelem posouzení její vhodnosti pro povolený způsob využívání zdroje.<sup>180</sup> K tomuto doplňujeme, že tuto povinnost má držitel povolení i tehdy, je-li taková stavba k povolenému využívání zdroje nezbytná.

#### IV. Změny a zrušení povolení k využívání zdroje

V praxi mohou nastat případy, kdy je třeba již vydané povolení k využívání zdroje změnit, popřípadě jeho platnost pozastavit, nebo ho dokonce zrušit.

Jedním z důvodů, pro který je Ministerstvo zdravotnictví oprávněno zrušit povolení je absence splnění povinnosti držitele povolení předložit Ministerstvu zdravotnictví nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí právní moci povolení k využívání zdroje dokumentaci stavby pro využití zdroje určenou pro územní řízení u příslušného stavebního úřadu za účelem posouzení její

---

<sup>179</sup> § 16 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech (Lázeňský zákon)

<sup>180</sup> § 13 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech (Lázeňský zákon)

vhodnosti pro povolený způsob využívání zdroje – k této povinnosti viz bod 2.5.3. III. tohoto stanoviska.

Dalším důvodem je skutečnost, že držitel povolení nezapočal s využíváním zdroje ve lhůtě stanovené v povolení k využívání zdroje. Předpokládaný den zahájení využívání zdroje musí žadatel uvést v žádosti o vydání povolení k využívání zdroje. Pokud tento termín držitel povolení bez vážného důvodu nedodrží a neoznámí to Ministerstvu zdravotnictví, může být povolení k využívání zdroje zrušeno.

V obou případech záleží na uvážení Ministerstva zdravotnictví, zda povolení k využívání zdroje zruší, nebo zda vyzve držitele povolení k nápravě a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, anebo se s držitelem povolení dohodne jinak.<sup>181</sup>

Lázeňský zákon dále upravuje čtyři zákonné důvody, pro které Ministerstvo zdravotnictví povolení k užívání zdroje zrušit musí. Prvním důvodem je doložená skutečnost, že daný zdroj pozbyl vlastnosti, které jsou nezbytné pro to, aby mohl být nadále využíván jako přírodní léčivý zdroj. Druhým důvodem je závažné porušování podmínek stanovených k využívání zdroje. Třetím důvodem je nepříznivý vliv na podzemní vody nebo na životní prostředí, vyvolaný využíváním zdroje. Posledním čtvrtým důvodem je případ, kdy sám držitel povolení o zrušení povolení k využívání zdroje požádá.<sup>182</sup>

## V. Zánik povolení k využívání zdroje

Lázeňský zákon dále taxativně vyjmenovává skutečnosti, které pokud nastanou, mají za následek zánik povolení k využívání zdroje. Těmito skutečnostmi jsou:

- a) uplynutí doby, na kterou bylo povolení k využívání zdroje vydáno; to platí jen v případě, že v povolení k využívání zdroje byla platnost vydaného povolení časově omezena;
- b) změna držitele povolení, ke které může dojít např. v důsledku prodeje společnosti nebo

---

<sup>181</sup> § 14 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a změnách určitých souvisejících zákonů (Lázeňský zákon)

<sup>182</sup> STANĚK, Jaroslav. Lázeňský zákon: komentář. [Das Kurortegesetz: ein Kommentar] Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-900-5



její části anebo zánikem držitele povolení, je-li držitelem povolení právnická osoba;

- c) smrt držitele povolení, je-li držitelem fyzická osoba, které bylo na její žádost povolení k využívání zdroje vydáno;
- d) zánik nebo zrušení živnostenského nebo jiného oprávnění nebo ukončení činnosti, při níž byl zdroj využíván, protože živnostenské nebo jiné obdobné oprávnění je nezbytným předpokladem pro výkon činnosti, s níž je spojeno povolené využívání zdroje;
- e) vyschnutí nebo vyčerpání, znehodnocení nebo ztráta zdroje; tyto důvody jsou obvykle nezávislé na vůli držitele povolení, a pokud nastanou, vedou ke stavu, kdy zdroj nelze dále využívat.<sup>183</sup>

#### VI. Dozor nad dodržováním povinností stanovených Lázeňským zákonem

Dozor nad dodržováním povinností stanovených Lázeňským zákonem vykonává Český inspektorát lázní a zřídel. V organizační struktuře Ministerstva zdravotnictví je Český inspektorát lázní a zřídel oddělením v odboru zdravotního dohledu, který je zařazen v sekci zdravotní péče.<sup>184</sup> Referenti působící na oddělení Českého inspektorátu lázní a zřídel jsou rozdělení podle lázeňských lokalit, přičemž jednou z těchto lokalit je i oblast Pasohlávky.

Dílčím způsobem dále vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených Lázeňským zákonem příslušný vodoprávní úřad. Působnost vodoprávního úřadu je omezena a vztahuje se pouze na zdroje přírodní minerální vody, jejichž výtěžkem je minerální voda označená jako tzv. "neuhličitá voda". Za neuhličitou vodu se považuje minerální voda s obsahem rozpuštěných pevných látek nižším než 1 g/l nebo s rozpuštěným oxidem uhličitým nižším než 1 g/l.

#### VII. Poplatková povinnost za využívání zdroje

Využívání zdroje přírodní minerální vody podléhá poplatkové povinnosti. Výše poplatku je stanovena Nařízením vlády č. 19/2020 Sb., o stanovení jednotkové výše poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody. Dle tohoto nařízení je jednotková výše poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální

---

<sup>183</sup> § 15 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a změnách určitých souvisejících zákonů (Lázeňský zákon)

<sup>184</sup> § 35 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a změnách určitých souvisejících zákonů (Lázeňský zákon)

vody ve výši 12 Kč za 1 m<sup>3</sup>.

Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody je povinen platit držitel povolení, tedy právnická nebo fyzická osoba, které bylo Ministerstvem zdravotnictví vydáno povolení k využívání zdroje. Povinnost platit poplatek vzniká od prvního dne měsíce následujícího po dni, ve kterém bylo započato s využíváním zdroje. Tento den je jako termín započetí využívání zdroje uveden v povolení k využívání zdroje.<sup>185</sup>

#### VIII. Specifika lokality Pasohlávky

Lokalita Pasohlávky je upravena na základě „Nezbytného prozatímního ochranného opatření MZ ČR č.j. ČIL-62-442-21.10.1996/4522 ze dne 25.10.1996“.

Oblast Pasohlávek se nachází v ochranném pásmu přírodních léčivých zdrojů dle lázeňského zákona. Ochranné opatření obsahuje vymezení tohoto území.

V Pasohlávkách se nacházejí 2 termální minerální zdroje, Pasohlávky 2G s hloubkou 1200 m a Mušov Mu3G s hloubkou 1455 m.

Ochranné pásmo o poloměru 50 m kolem zdrojů je užším ochranným pásmem (ochranným pásmem I. stupně), které chrání bezprostřední okolí. Do tohoto pásma je zakázán vstup a vjezd; to neplatí pro osoby, které mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, a u vodárenských nádrží pro osoby, které tato vodní díla vlastní.

Širší ochranný pás (tzv. ochranné pásmo II. stupně) se stanovuje vně ochranného pásma I. stupně. Je zde zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, jejichž rozsah je vymezen v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma.

Vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 290/1998 Sb. ze dne 26. listopadu 1998 prohlásilo Ministerstvo zdravotnictví ČR pramen Mušov-3G za přírodní léčivý zdroj.

Tato vyhláška uvádí: „Pramen 3G nacházející se na pozemkové parcele č. 3164/50 katastrálního území Pasohlávky (dříve Mušov), okres Břeclav; přírodní léčivý zdroj je přírodní slabě mineralizovaná sirtá minerální voda chlorido-sodného typu, se zvýšeným obsahem fluoridů,

---

<sup>185</sup> § 10 Zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a změnách určitých souvisejících zákonů (Lázeňský zákon)

termální, hypotonická.

Povolení k využívání bylo stanoveno na základě Rozhodnutí – osvědčení o zdroji č.j. MZDR 38400/2011-4/OZS-ČIL-Pr ze dne 13.7.2011.

Dle rozhodnutí mají vody z těchto vrtů ojedinělou kvalitu v rámci ČR, mají teplotu 46-48°C a jsou vydatné na sirovodík, což umožňuje využití pro rekreaci. Další odběr z těchto zdrojů je limitován plánem využití, schváleným Českým inspektorátem lázní a zřidel, který také stanoví podíl termálních vod, které mohou být využity pro jiné než léčebné účely.

Z pohledu Vyhlášky č. 423/2001 Sb., o zdrojích a lázních, jde o silně mineralizovanou minerální vodu sírano-chlorido-sodného typu. Pro využívání zřidelní struktury bylo vydáno povolení k využívání zdroje (Český inspektorát lázní a zřidel č.j. ČIL 14.8.2006/34021-P ze dne 14.8.2006). Je povoleno max. množství odebírané vody 17 l/s, příp. 535 957 m<sup>3</sup>/rok, přičemž 479 658 m<sup>3</sup>/rok by se mělo vracet zpětným vrtem. Při navyšování spotřeby vody pro balneologické účely je nutno zachovat kapacitu 3 l/s.

Ministerstvo zdravotnictví uvedlo, že termální voda v oblasti Pasohlávky-Mušov dosahovala dne 25.10.1996 teploty 46 °C až 48 °C s 9-10 mg H<sub>2</sub>S na 1 litr vody. Vzhledem k vysokému obsahu sirovodíku Ministerstvo zdravotnictví stanovilo, že je žádoucí, aby se voda využívala pro balneologické účely.

Z pohledu Vyhlášky o zdrojích a lázních se jedná o teplou silně mineralizovanou termální vodu sírano-chlorido-sodného typu, sírový pramen.

#### IX. Termální voda podle Lázeňského zákona

Definice termální vody se nachází v bodě A písm. e) příloha č. 1 s kritérii pro posouzení zdrojů minerální vody, plynu a peloidů ve smyslu Vyhlášky č. 423/2001 Sb., která stanoví způsoby hodnocení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a další podrobnosti jejich využívání, požadavky na životní prostředí a vybavení přírodních léčebných lázní, náležitosti odborného posudku o využitelnosti přírodních léčivých zdrojů a klimatických podmínek k léčebným účelům, přírodní minerální vody k výrobě přírodních minerálních vod a o stavu životního prostředí (Vyhláška o zdrojích a lázních) („VorkKurOVO“).

Podle této zákonné definice je termální voda přírodní minerální voda s teplotou nad 20 °C. V závislosti na zjištěné teplotě se termální voda dále dělí na (i) vlažnou termální vodu 35 °C, (ii) teplou termální vodu 42 °C a (iii) horkou termální vodu nad 42°C.

Dalším kritériem pro posuzování zdroje minerální vody, plynu a peloidů je např. (i) celková mineralizace vody, (ii) obsah rozpuštěných plynů a významných složek vody nebo (iii) aktuální reakce, vyjádřená hodnotou pH.

Při využívání termální vody, příp. přírodních minerálních pramenů s teplotou nad 20 °C se postupuje v souladu s Lázeňským zákonem. Podmínky pro využívání termální vody včetně povinnosti pořízení povolení a úřední organizace jsou proto totožné s podmínkami uvedenými v bodě 2.5.3 tohoto stanoviska.

Platí tedy, že je možné termální vodu využívat na základě povolení vydaného Ministerstvem zdravotnictví (k podané žádosti). Žádost musí být podána buď osobně na podatelně Ministerstva zdravotnictví, písemně poštou, elektronicky s digitálním podpisem nebo tzv. datovou schránkou (speciální elektronická schránka).

#### X. Prováděcí právní předpisy k lázeňskému zákonu

Nedílnou součástí práva upravující lázeňství na území České republiky jsou i jednotlivé prováděcí předpisy Lázeňského zákona. Mezi ty nejdůležitější patří:

- a) č. 370/2001 Sb., Vyhláška o zkoušce o odborné způsobilosti k výkonu odborného dohledu nad využíváním a ochranou přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod;
- b) č. 423/2001 Sb., Vyhláška, která stanoví způsoby hodnocení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a další podrobnosti jejich využívání, požadavky na životní prostředí a vybavení přírodních léčebných lázní, náležitosti odborného posudku o využitelnosti přírodních léčivých zdrojů a klimatických podmínek k léčebným účelům, přírodní minerální vody k výrobě přírodních minerálních vod a o stavu životního prostředí.
- c) č. 19/2020 Sb., Nařízení vlády o stanovení jednotkové výše poplatku za přírodní minerální vodu odebíranou ze zdroje přírodní minerální vody.

#### 2.3.4. Termální voda využívaná k výrobě elektrické energie a tepla

##### I. Geotermální energie

Geotermální energie je tepelná energie, která vzniká v nitru Země. V závislosti na hloubce a místních geologických podmínkách ohřívá podzemní horniny a vodu na různé teploty. Geotermální voda je přírodní podzemní voda, která se nachází v jamách a zvodnělých vrstvách.

Zemské teplo ohřívá vodu takovým způsobem, že i poté, co se dostane voda na zemský povrch, je její teplota vyšší než místní průměrná roční teplota vzduchu.

Tato energie, příp. voda se získává z geotermálních vrtů.

Rozlišujeme různé zdroje geotermální energie. V závislosti na typu zdroje a způsobech využití je postup využívání geotermální energie následující:

- (i) Geotermální energie vázaná na termální podzemní vodu, jejíž zdroj získá podle Lázeňského zákona osvědčení, že je přírodním léčivým zdrojem.
- (ii) Geotermální energie vázaná na podzemní vodu, která zároveň není přírodním léčivým zdrojem. Geotermální vrty, které tuto podzemní vodu čerpají za účelem využití její tepelné energie, jsou podle Zákona o vodách vodními díly.
- (iii) Geotermální energie není vázána na zdroj podzemní vody („suché“ teplo horninového masívu). Energie se přenáší zahříváním technologického média, které prostřednictvím tepelného čerpadla cirkuluje v uměle uzavřeném okruhu. Protože se v místě geotermálního vrtu nenachází žádná podzemní voda, nejedná se o využívání geotermální energie čerpáním podzemní vody, a proto nespadá realizace a využívání pod Zákon o vodách. Pokud se nejedná o využívání energie k průmyslovým účelům, pak jsou vrty včetně zařízení stavebním dílem nebo příslušenstvím.
- (iv) Geotermální energie není vázána na zdroj podzemní vody („suché“ teplo horninového masívu). Pokud se jedná o využívání energie k průmyslovým účelům, pak jsou geotermální vrty podle Horního zákona zvláštním zásahem do zemské kůry ve smyslu § 34 Horního zákona.

## II. Lokalizace umístění termálního vrtu

Pro geotermální vrty je důležitá lokalizace vrtného místa. Pro lokalizaci geotermálního vrtu je nutné získat rozhodnutí o využití plochy. Na základě žádosti, kterou musí podat osoba, která bude geotermální vrt využívat, posoudí stavební úřad jakýkoli střet zájmů a vydá rozhodnutí o využití plochy, ve kterém bude geotermální vrt na konkrétním místě a na konkrétním pozemku lokalizován jako stavební dílo nebo vodní dílo a budou v něm stanoveny podmínky pro realizaci.

Pokud se jedná o geotermální energii uvedenou v bodě 2.5.4 odst. 1 písm. (i) a písm. (ii) tohoto stanoviska je nutné také provést geologický průzkum podle Zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích. Výsledkem geologických prací je dokument nezbytný pro rozhodnutí, zda

je konkrétní zdroj podzemní vody zdrojem, který spadá pod Lázeňský zákon.

### III. Schvalovací řízení pro geotermální vrty a využívání geotermální energie

- (i) Pokud se jedná o geotermální energii uvedenou v bodě 2.5.4 odst. 1 písm. (i) tohoto stanoviska, spadá schvalovací řízení a využívání geotermální energie pod procesní řád Lázeňského zákona. Realizaci vrtu a využívání termální energie z přírodního léčivého zdroje schvaluje Ministerstvo zdravotnictví. Tyto případy se fakticky považují za výstavbu lázní a balneologickou činnost. Další podrobnosti najdete v bodě 2.5.3 tohoto stanoviska.
- (ii) Pokud se jedná o geotermální energii uvedenou v bodě 2.5.4 odst. 1 písm. (ii) tohoto stanoviska, spadá schvalovací řízení a využívání geotermální energie pod procesní řád Zákona o vodách. Pro vybudování geotermálního vrtu a využívání vody je nutné získat od příslušného stavebního úřadu stavební povolení pro tento vrt. Do řízení je zapojen také příslušný vodoprávní úřad, který vydává stavební povolení pro dané vodní dílo. Pro vydání povolení k využívání spodní vody je nutný hydrogeologický znalecký posudek, který slouží také jako podklad pro stavební řízení. Povolení k využívání vody se vydává na žádost na dobu určitou. V případě povolení k využívání vody za účelem vytváření energetického potenciálu nesmí být jeho platnost kratší než 30 let. Žadatel je povinen ve formuláři uvedeném v zákoně popsat konkrétní způsoby využití vody včetně účelu. V povolení k využívání vody je stanoven účel, rozsah, povinnosti a popř. podmínky, za nichž je povolení vydáno. Pro toto řízení navíc platí, že povolení k využívání vody, které lze vykonávat pouze s použitím vodního díla (tj. v případě geotermálního vrtu), může být vydáno ve společném řízení pouze současně se stavebním povolením pro toto vodní dílo.
- (iii) Pokud se jedná o geotermální energii uvedenou v bodě 2.5.4 odst. 1 písm. (iii) tohoto stanoviska, spadá schvalovací řízení a využívání geotermální energie pod procesní řád Zákona č. 183/2006 Sb., Zákon o územním plánování a stavebním řádu (Stavební zákon). Realizace se schvaluje jako součást realizace stavebního díla a jeho příslušenství ve stavebním řízení, které provádí příslušný stavební úřad.
- (iv) Pokud se jedná o geotermální energii uvedenou v bodě 2.5.4 odst. 1 písm. (iv) tohoto stanoviska, spadá schvalovací řízení a využívání geotermální energie pod procesní řád Horního zákona.

### 3. Shrnutí představených právních základů a aplikované správní praxe v těchto záležitostech

Využívání podzemní, příp. termální vody k balneologickým a geotermálním účelům je upraveno řadou vnitrostátních rakouských a českých právních předpisů, zejména rakouským Zákonem o nerostných surovinách, popř. českým Horním zákonem a Zákonem o vodách obou států, existuje také ještě celá řada dalších právních předpisů, které jsou nebo mohou být směrodatné. Tyto dva způsoby využívání (balneologický a geotermální) jsou řešeny částečně společnými, částečně odlišnými právními předpisy.

Mezinárodní a bilaterální dohody, příp. státní smlouvy uvedené v bodech 2.1 a 2.2., které platí pro Rakousko a Českou republiku, nestanoví pro využívání podzemní, příp. termální vody žádné vlastní právní úpravy, toto téma je však upraveno pouze v rámci obecných předpisů nebo je zachyceno pouze interpretačním způsobem. Nezdá se, že by na mezistátní úrovni doposud hrála otázka využívání termální vody v příhraniční oblasti Rakouska a České republiky významnou roli. Může to být způsobeno také skutečností, že jsou stanovené mechanismy z důvodu dlouhých intervalů mezi schůzkami rozhodovacích grémií méně vhodné k prosazení odpovídající intenzivnější spolupráce.

Skutečnost, že je na základě státní smlouvy možná odpovídající intenzivní přeshraniční spolupráce při využívání termální vody, dokazuje spolupráce mezi Rakouskou republikou a Spolkovou republikou Německo, která se etabluje na základě tzv. Řezenské smlouvy o využívání termální vody dolnobavorsko-honorakouské Molasové pánve (viz kapitola výše 2.2.6.; právní mechanismy přeshraničního využívání jsou podrobněji popsány v části 3 této odborné studie).

Na vnitrostátní rakouské úrovni je třeba pro zpřístupnění a další využívání podzemní a termální vody obvykle několik povolení podle různých právních předpisů a často také od různých orgánů.

Místo povinnosti získat pro každou jednotlivou právní oblast samostatné povolení, může být v některých případech podle principu „one stop shop“ potřeba pouze jedno povolení se společným uplatněním ostatních předpisů. To na jedné straně závisí na realizovaném využívání a na druhé straně na lokalizaci projektu a z toho vyplývající příslušnosti správních orgánů. Z tohoto důvodu má smysl zahrnout do rozhodnutí předem před zpřístupněním (využíváním) zdroje (pokud je to možné) také odpovídající předpisy pro příslušnou lokalitu.

V případě přeshraničního využívání, nebo využívání ovlivňujícího jiné státní území je nutné

v každém případě zapojit komisi zabývající se příhraničními vodními zdroji, která byla zřízena dle rakousko-české smlouvy o příhraničních vodních zdrojích z roku 1967, pokud existuje riziko, že vodohospodářská opatření realizovaná na území jednoho smluvního státu by mohla výrazně nepříznivě ovlivnit stav vody na území druhého smluvního státu.<sup>186</sup> V takovém případě jsou smluvní státy podle čl. 3 odst. 2 této smlouvy povinny, před zahájením vnitrostátního řízení týkajícího se vodního práva projednat opatření, která se týkají vodních zdrojů křižujících státní hranici a sousedících vodních zdrojů, na zasedání rakousko-české komise zabývající se příhraničními vodními zdroji, a které se koná jednou ročně.

Pokud jde o vnitrostátní praxi rakouských orgánů v oblasti využívání termální vody není pro zkoumanou oblast známo, že by na české straně již byly v rámci vnitrostátního schvalovacího řízení zkoumány dopady na zdroje termální vody. Příslušný vodoprávní úřad na dotaz sdělil, že přeshraniční zdroj termální vody „není předmětem projektu“ a proto se dosud otázka přeshraničních dopadů neřešila.

Ke koncentraci řízení formou principu „one stop shop“ dochází v praxi rakouských orgánů pouze tam, kde to zákon výslovně stanoví (Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí - UVP, omezeně Živnostenský zákon - GewO), na druhé straně se v jiných správních řízeních stávající možnost zjednodušení řízení spojením nebo koordinací několika řízení nevyužívá vůbec nebo pouze zřídka.

---

<sup>186</sup> Čl. 1 písm. b státní smlouvy. Viz. podrobněji také bod 2.2.1.